ԿՈԴ
050.0328 Ն. 30.11.11

30 նոյեմբերի 2011 թվականի թիվ 328-Ն

«ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԱՇՎԱՅԻՆ ՊԼԱՆԸ» ԵՎ « ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԱՇՎԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԸ» ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ 2007 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 2-Ի ԹԻՎ 314-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Նպատակ ունենալով համապատասխանեցնել ապահովագրական ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգը Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին,

Հիմք ընդունելով «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 86-րդ հոդվածը, «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածը, «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ և 72-րդ հոդվածները և ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «ե» ենթակետով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Ո ր ո շ ու մ է .

1. Հաստատել «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը»՝ համաձայն Հավելված 1-ի:

2. Հաստատել «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանի կիրառման հրահանգը»՝ համաձայն Հավելված 2-ի:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

4. Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 2-ի ««Ապահովագրական ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը» և «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանի կիրառման հրահանգը» հաստատելու մասին» թիվ 314-Ն որոշումը:

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ **Արթուր Ջավադյան**

2011 թ. դեկտեմբերի 8
Երևան

Հավելված 2

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011 թվականի նոյեմբերի 30-ի թիվ 328-Ն որոշմամբ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ՝

---------- Արթուր Ջավադյան

----- դեկտեմբերի 2011 թ.

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ՀՀ ֆինանսների նախարարի 2011 թվականի ---------- ------- ի թիվ ------- հրամանով

ՀՀ ֆինանսների նախարար՝

---------- Վաչե Գաբրիելյան

-------- ----------2011թ.

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԱՇՎԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ընդհանուր դրույթներ

Սույն հրահանգում ներկայացված ձևակերպումները չեն ներառում տվյալ հաշվի կամ ենթաբաժնի բոլոր հաշվապահական թղթակցությունները: Ապահովագրական ընկերությունները կարող են կատարել հրահանգում չներկայացված հաշվապահական ձևակերպումներ, եթե վերջիններս համապատասխանում են սույն հրահանգի տրամաբանությանը և չեն հակասում գործող օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերին:

Ապահովագրական ընկերությունները հաշվային պլանում կարող են ավելացնել սինթետիկ հաշիվներ միայն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի գրավոր համաձայնությամբ:

Սույն հրահանգում ներկայացված քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների սահմանումները տրված են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում:

ԴԱՍ 1. Ընթացիկ ակտիվներ

ԲԱԺԻՆ 10-11
«Դրամական միջոցներ և ապահովագրության գծով ընթացիկ ակտիվներ»

Բաժին 10-11-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 100 «Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ», 101 «Բանկային և այլ հաշիվներ», 102 «Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր», 103 «Ապահովագրության գծով կանխավճարային գումարներ», 104 «Ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ», 105 «Համաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ», 106 «Վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով ստացվելիք գումարներ», 107 «Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով ստացվելիք գումարներ և կանխավճարներ» 108 «Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժինը», 109 «Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ», 110 «Ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի բաղադրիչներ», 111 «Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրեր, նրանցում պարունակվող ածանցյալ գործիքներ», 118 «Ստացվելիք այլ գումարներ ապահովագրության գծով», 119 «Հնարավոր կորուստների պահուստներ»:

Բաժնում պարունակվող հաշիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ Հաշվապահական հաշվառման Միջազգային Ստանդարտ (այսուհետ՝ ՀՀՄՍ) 39 և Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտ այսուհետ՝ (ՖՀՄՍ) 4 ստանդարտներով:

Ենթաբաժին 100
«Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է կանխիկ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հաշվառման համար: Ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ապահովագրական ընկերության դրամարկղ մուտքագրված կանխիկ դրամական միջոցները, այնպիսի փաստաթղթեր, ինչպիսիք են՝ ապահովագրական ընկերության կողմից ձեռք բերված չեկերը և այլ վճարային փաստաթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ ելքագրված կանխիկ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները:

1000 «Կանխիկ Հայաստանի Հանրապետության դրամ դրամարկղում»- այս հաշվում արտացոլվում է ապահովագրական ընկերության դրամարկղերում ՀՀ դրամի առկայությունն ու շարժը:

1002 «Դրամական միջոցներ ճանապարհին»- այս հաշվում արտացոլվում են ճանապարհին գտնվող դրամական միջոցները:

Հաշիվը դեբետագրվում է ապահովագրական ընկերության դրամարկղից կամ բանկային հաշվից այլ բանկային հաշիվ դրամական միջոցներ փոխանցելու դեպքում՝ մինչև համապատասխան փաստաթղթի ստացումը.

Դտ- 1002

Կտ- 1000, բանկային հաշիվներ:

Համապատասխան փաստաթղթերը ստանալուց հետո հաշիվը կրեդիտագրվում է.

Դտ- 1000, բանկային հաշիվներ

Կտ- 1002:

1003 «Կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր»- այս հաշվում հաշվառվում են այնպիսի փաստաթղթեր, ինչպիսիք են՝ չեկերը և այլ վճարային փաստաթղթերը:

Հաշիվը դեբետագրվում է ներկայացրած ճանապարհային և հաշվարկային չեկերն ընդունելիս՝

1) այն դեպքում, երբ ապահովագրական ընկերությունը վճարում է հաճախորդին վճարային փաստաթղթերի դիմաց՝

Դտ- 1003

Կտ- Դրամական միջոցներ,

2) երբ վճարումը պետք է կատարվի ապագայում որևէ ամսաթվին, ապա ձևակերպվում է՝

Դտ-1003

Կտ-այլ ընթացիկ (ոչ ընթացիկ) պարտավորությունների համապատասխան հաշիվներ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի դիմաց փոխհատուցում ստանալիս՝

Դտ- Դրամական միջոցներ,

Կտ- 1003:

Ենթաբաժին 101
«Բանկային և այլ հաշիվներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից բանկերում ՀՀ դրամով և արտարժույթով դրամական միջոցների գծով, ակրեդիտիվների գծով և այլ հաշիվների հաշվառման համար: Ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են մուտք եղած, իսկ կրեդիտում՝ ելք եղած գումարները:

1010 «Բանկային հաշիվներ»- այս հաշվում արտացոլվում են ապահովագրական ընկերության՝ բանկային հաշիվներում դրամական միջոցների (հաշվեգրված տոկոսների մեծությունը չներառած) առկայությունն ու շարժը:

1011 «Ստացվելիք տոկոսներ բանկային հաշիվների գծով» - այս հաշվում արտացոլվում են բանկային հաշիվների գծով ստացվելիք տոկոսները՝ հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ – 1011

Կտ – համապատասխան եկամտային հաշիվ:

1012 «Ակրեդիտիվներ բանկերում» - հաշվում արտացոլվում են բանկերում ապահովագրական ընկերության ակրեդիտիվների գծով դրամական միջոցների (հաշվեգրված տոկոսների մեծությունը չներառած) առկայությունը և շարժը:

1013 «Ստացվելիք տոկոսներ ակրեդիտիվների գծով» - այս հաշվում արտացոլվում են ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք տոկոսները՝ հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ – 1013

Կտ – համապատասխան եկամտային հաշիվ:

1014 «Այլ հաշիվներ բանկերում» - հաշվում արտացոլվում են ապահովագրական ընկերության՝ բանկերում այլ հաշիվներում դրամական միջոցների (հաշվեգրված տոկոսների մեծությունը չներառած) առկայությունը և շարժը:

1015 «Ստացվելիք տոկոսներ բանկերում այլ հաշիվների գծով» - այս հաշվում արտացոլվում են բանկերում այլ հաշիվներ գծով ստացվելիք տոկոսները՝ հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ – 1015

Կտ – համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Ենթաբաժին 102
«Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր»

Այս ենթաբաժինը օգտագործվում է ապահովագրական պայմանագրերի գծով կատարված ծախսերի հետաձգման համար:

1020 «Հետաձգված ծախսեր միջնորդավճարների գծով» - այս հաշվում կուտակվում և արտացոլվում են միջնորդներին վճարվող գումարները, որոնք ծախսվում են ապահովագրական պայմանագրի ստեղծման համար և ամորտիզացվում են տվյալ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Հաշիվը դեբետագրվում է հետաձգված ծախսի չափով՝

Դտ- 1020,

Կտ- Դրամական միջոց:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ապագա ժամանակաշրջանում ճանաչված ծախսի չափով՝

Դտ- Համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 1020:

1021 «Հետաձգված ծախսեր կարգավորման ծախսերի գծով»- այս հաշվում արտացոլվում են կարգավորման ծախսերի գծով կանխավճարները, որոնք ծախսագրվում են՝ ծառայության մատուցման ժամանակ:

Ենթաբաժին 103
«Ապահովագրության գծով կանխավճարային գումարներ»

1030 «Հատուցումների գծով կանխավճարային գումարներ» - այս հաշվում արտացոլվում են ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրական հատուցման (ներառյալ «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցման) համար վճարված գումարները (կանխավճարային գումարներ) այն դեպքում, երբ տվյալ ապահովագրական պատահարի հետ կապված հատուցումը բավարարելու կամ մերժելու մասին որոշում չի կայացվել:

Ենթաբաժին 104
«Ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ուղղակի ապահովագրական գործունեության գծով ապահովադիրներից և այլ անձանցից ստացվելիք գումարների հաշվառման համար:

1040 «Ստացվելիք ապահովագրավճարներ ֆիզիկական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից» - հաշիվը դեբետագրվում է ֆիզիկական անձ և անհատ ձեռնարկատեր ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների գումարով և կրեդիտագրվում է դրանց վճարման դեպքում:

Ստացվելիք ապահովագրավճարների գումարով՝

Դտ-1040

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Ապահովագրավճարների ստացման դեպքում՝

Դտ-Դրամական միջոցներ,

Կտ- 1040:

1041 «Ստացվելիք ապահովագրավճարներ առևտրային կազմակերպություններից» - հաշիվը նախատեսված է առևտրային կազմակերպություն ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների հաշվառման համար:

1042-1049 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ-որ 1040 հաշվի հաշվառումն է:

Ենթաբաժին 105
«Համաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են համաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների հաշվառման համար, մասնավորապես ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների, համաապահովագրողներից ստացվելիք ապահովագրավճարների, համաապահովագրողների նկատմամբ հատուցումների գծով պահանջների և համաապահովագրության գծով այլ ստացվելիք գումարների համար:

1050 «Ստացվելիք ապահովագրավճարներ ֆիզիկական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից» հաշիվն օգտագործվում է համաապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության կողմից, եթե վերջինս ապահովագրավճարը ստանալու է ապահովադրից և ոչ մյուս համաապահովագրողներից:

Եթե ապահովագրական ընկերությունը գլխավոր համաապահովագրողն է և համաապահովագրության պայմանագրի համաձայն ապահովադրից ստանալու է 100 պ.մ. ապահովագրավճար, որից 80 պ.մ.-ը փոխանցելու է մյուս համաապահովագրողներին, ապա գլխավոր համաապահովագրողը տալիս է հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 1050…100

Կտ- համաապահովագրության գծով ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների գծով եկամտի հաշիվ…20,

Կտ- 3020… 80

Ապահովագրավճարի ստացման դեպքում 1050 հաշիվը կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

Համաապահովագրողներին ապահովագրավճարները փոխանցելու դեպքում 3020 հաշիվը դեբետագրվում է՝ կրեդիտագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

Եթե չի ընտրվել գլխավոր համաապահովագրող և համաապահովագրողներից յուրաքանչյուրը ապահովադրից ստանալու է իր կողմից ստանձնած ռիսկին համապատասխան ապահովագրավճար, ապա յուրաքանչյուրը իր ստացվելիք ապահովագրավճարի մասով տալիս է հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 1050

Կտ-համաապահովագրության գծով ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների գծով եկամտի հաշիվ

Ապահովագրավճարի ստացման դեպքում 1050 հաշիվը կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

1051-1052 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ-որ 1050 հաշվի հաշվառումը:

1053 «Ստացվելիք ապահովագրավճարներ համաապահովագրողներից» հաշիվն օգտագործվում է համաապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության կողմից, եթե վերջինս ապահովագրավճարը ստանալու է համաապահովագրողների միջոցով:

Գլխավոր համաապահովագրողի միջոցով ապահովագրավճար ստացող ընկերությունները ստացվելիք ապահովագրավճարի չափով (դիցուք յուրաքանչյուրը՝ 10-ական պ.մ.) տալիս են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ-1053…10

Կտ- Համաապահովագրության գծով համաապահովագրողներից ստացվելիք ապահովագրավճարների գծով եկամուտներ…10

Ապահովագրավճարի ստացման դեպքում 1053 հաշիվը կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

1054 «Հատուցումների գծով պահանջներ համաապահովագրողների նկատմամբ» - հաշիվը նախատեսված է համաապահովագրական պայմանագրից բխող համաապահովագրող ընկերության նկատմամբ հատուցումների գծով պահանջների հաշվառման համար:

Եթե ապահովագրական ընկերությունը վճարում է հատուցում 100 միավոր, որից իր ստանձնած ռիսկի համապատասխան մասը 20 է, մյուս համաապահովագրողների մասը 80, տալիս է հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- Համաապահովագրության գծով ապահովադիրներին վճարվելիք հատուցումների գծով ծախսեր…20,

Դտ- 1054…80,

Կտ- 3010-3012:

Հատուցման գումարի ստացման դեպքում հաշիվը կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

1059 հաշվում արտացոլվում են համաապահովագրության գծով ստացվելիք այլ գումարները:

Ենթաբաժին 106
«Վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով ստացվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով ապահովագրողներից, միջնորդներից ստացվելիք վերաապահովագրավճարների և այլ գումարների հաշվառման համար:

1060 «Ստացվելիք վերաապահովագրավճարներ ապահովագրողներից»- հաշիվը նախատեսված է ապահովագրողներից ստացվելիք վերաապահովագրավճարների արտացոլման համար:

Հաշիվը դեբետային է, ստացվելիք վերաապահովագրավճարների գումարով ձևակերպվում է՝

Դտ- 1060

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Վերաապահովագրավճարների ստացման դեպքում 1060 հաշիվը կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

1069 հաշվի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ-որ 1060 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 107
«Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով ստացվելիք գումարներ և կանխավճարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով վերաապահովագրողներից ստացվելիք պարգևավճարների, նրանց տրված կանխավճարների, նրանց նկատմամբ հատուցումների գծով պահանջների և նրանցից ստացվելիք այլ գումարների հաշվառման համար:

1070 «Ստացվելիք պարգևավճարներ վերաապահովագրողներից»- հաշվում դեբետագրվում են վերաապահովագրողներից ստացվելիք պարգևավճարները՝ կրեդիտագրելով համապատասխան եկամտային հաշիվը:

1071 «Կանխավճարներ վերաապահովագրողներին»- հաշվում դեբետագրվում են վերաապահովագրողներին տրված կանխավճարները՝ կրեդիտագրելով դրամական միջոցներ հաշվառող հաշիվները:

1072 «Հատուցումների գծով պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ»- հաշիվը դեբետագրվում է վերաապահովագրողների նկատմամբ հատուցումների գծով պահանջի չափով՝ կրեդիտագրելով համապատասխան եկամտային հաշիվը:

1073 «Դադարեցված պայմանագրերի գծով վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ»- հաշիվը դեբետագրվում է դադարեցված պայմանագրերի գծով վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարների չափով՝ կրեդիտագրելով համապատասխան եկամտային հաշիվը:

1079 հաշվում արտացոլվում են վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով ստացվելիք այլ գումարները:

Ենթաբաժին 108
«Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժինը»

1080 «Վերաապահովագրողի մասնաբաժինը չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում»- այս հաշիվը նախատեսված է չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի արտացոլման համար: Վերաապահովագրողների բաժնի չափով ձևակերպվում է.

Դտ-1080

Կտ- 606 ենթաբաժնի համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Մասնաբաժնի նվազեցման չափով ձևակերպվում է.

Դտ – 706 ենթաբաժնի համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ - 1080

1081-1089 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1080 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 109
«Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վնասի պահանջի իրավունքի ստացման (սուբրոգացիայի) դեպքում ապահովագրական ընկերության կողմից այլ անձանց նկատմամբ ձեռք բերված պահանջների հաշվառման համար:

1090 «Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ»- այս հաշվում հաշվառվում են սուբրոգացիայի հետևանքով ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ առաջացած պահանջների գծով ստացվելիք գումարները:

Պահանջների գծով ստացվելիք գումարով ձևակերպվում է.

Դտ- 1090

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Պահանջների գծով ստացված գումարների գծով ձևակերպվում է.

Դտ-Դրամական միջոցներ

Կտ- 1090:

1091, 1092 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1090 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 110
«Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի բաղադրիչներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն առանձնացված ավանդային բաղադրիչների հաշվառման համար: Ընդ որում, ավանդային բաղադրիչի հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

1100 «Ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի գծով ստացվելիք գումարներ ֆիզիկական անձ և անհատ ձեռնարկատեր ապահովադիրներից»- այս հաշվում արտացոլվում է ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն ապահովագրական պայմանագրերից առանձնացված ավանդային բաղադրիչը՝ հետևյալ ձևակերպումներով.

Դտ- 1100

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Կուտակային բաղադրիչի հետագա չափումը կատարվում է ամորտիզացված արժեքով՝

Դտ- 1100

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ,

կամ

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 1100՝

Էֆեկտիվ տոկոսադրույքով հաշվարկված եկամտի չափով՝ համապատասխանաբար դրական կամ բացասական մեծության դեպքում:

1101 հաշվի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1100 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 111
«Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրեր, նրանցում պարունակվող ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են իրական արժեքով վերաչափվող վերաապահովագրության պայմանագրերի և նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների հաշվառման համար՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4-ի:

1110 «Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության պայմանագրեր»- այս հաշիվը նախատեսված է այն ապահովագրության պայմանագրերի համար, որոնք ընկերությունը վերաչափում է իրական արժեքով՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4-ի:

Ապահովագրության պայմանագրերի վերագնահատման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 1110

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ,

կամ

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 1110՝

համապատասխանաբար դրական կամ բացասական վերագնահատման դեպքում:

1111 «Ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքներ»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքների առանձնացված հաշվառման համար՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4-ի:

Ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքի մեծության վերագնահատման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 1111

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ,

կամ

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 1111՝

համապատասխանաբար դրական կամ բացասական վերագնահատման դեպքում:

1112 հաշվի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1110 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 119
«Հնարավոր կորուստների պահուստներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները կարգավորող են: Դրանք նախատեսված են ուղղակի ապահովագրության և համաապահովագրության, վերաապահովագրության, ինչպես նաև բանկային և այլ հաշիվներում արտացոլված գումարների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության դեպքում) հաշվառման համար:

ԲԱԺԻՆ 12
«Ընթացիկ ներդրումներ, տրամադրված փոխառություններ և կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս բաժինը ներառում է 120 «Ընթացիկ ավանդներ բանկերում», 121 «Այլ ընթացիկ ներդրումներ», 122 «Բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 123 «Ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 124 «Ներդրումային ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 125 «Վարկային կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 126 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 127-128 «Այլ անձանց տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր» և 129 «Ընթացիկ ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստ»:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Ենթաբաժին 120
«Ընթացիկ ավանդներ բանկերում»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից բանկերում ներդրված ավանդների, բանկերի և այլ անձանց մոտ ներդրված այլ գումարների հաշվառման համար:

1200 «Ընթացիկ ավանդներ բանկերում»- այս հաշիվը նախատեսված է բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների հաշվառման համար: Ավանդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Բանկերում ընթացիկ ավանդներ ներդնելիս.

Դտ-1200

Կտ-Դրամական միջոցներ:

Ավանդների գծով տոկոսները կուտակվում են հետևյալ ձևակերպումներով.

Դտ- 1200,

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

1201 «Բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների գծով անվանական տոկոսներ» - այս հաշիվը նախատեսված է ընթացիկ ավանդների գծով անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների, տույժերի և տուգանքների արտացոլման համար:

Հաշվարկված անվանական տոկոսների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 1201

Կտ- 1200

Ենթաբաժին 121
«Այլ ընթացիկ ներդրումներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությունների կողմից բանկերի և այլ անձանց մոտ ներդրված այլ գումարների և դրանց գծով անվանական տոկոսների հաշվառման համար:

Այլ ընթացիկ ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 120 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է, իսկ տույժերի և տուգանքների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ-1201

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Ենթաբաժին 122
«Բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 123
«Ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների և կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական

ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 124
«Ներդրումային ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից ներդրումային ընկերություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների և կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 125
«Վարկային կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից վարկային կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների և կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 126
«Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների և կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 127-128
«Այլ անձանց տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից այլ անձանց տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների հաշվառման համար:

Տրամադրված ընթացիկ փոխառությունները և կնքված ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 121 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառման դեպքում է:

Ենթաբաժին 129
«Ընթացիկ ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները կարգավորող են: Դրանք նախատեսված են ընթացիկ ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստի հաշվառման համար:

ԲԱԺԻՆ 13
«Շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Այս բաժինը ներառում է 130 «ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր», 131 «ՀՀ պետական արժեթղթեր», 132 «ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր», 133 «Այլ երկրների պետական արժեթղթեր», 134 «Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր», 135 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր», 136 «Ածանցյալ գործիքներ», 138 «Ռեպո համաձայնագրով վաճառված շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ», 139 «Շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ» ենթաբաժինները:

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 39-րդ ստանդարտի: Այս բաժնի հաշիվներում հաշվառվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ապահովագրական ընկերությունը, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի, դասակարգել է որպես շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ: Բաժնում ներառված հաշիվները ակտիվային են՝ դեբետում ցույց է տրվում ընկերության ունեցած պահանջների ավելացումը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց նվազումը:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների ձեռքբերման ժամանակ տրվում են հետևյալ թղթակցումները.

ա) եթե ակտիվի ձեռքբերման արժեքը հավասար է իրական արժեքին.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ,

Կտ- դրամական միջոց,

բ) եթե ակտիվի ձեռքբերման արժեքը գերազանցում է իրական արժեքը.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ (իրական արժեքով),

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ (ձեռքբերման գնի և իրական արժեքի տարբերության չափով)

Կտ- դրամական միջոց,

գ) եթե ակտիվի ձեռքբերման արժեքը ավելի փոքր է, քան իրական արժեքը.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ (իրական արժեքով),

Կտ- դրամական միջոց,

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ (իրական արժեքի և ձեռքբերման գնի տարբերության չափով):

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտների ճանաչման նպատակով ակտիվների ձեռքբերման ժամանակ հաշվարկվում է էֆեկտիվ տոկոսադրույք: Հաշվարկված դրույքով ճանաչվում է տոկոսային եկամուտ՝ հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Տոկոսային եկամտի ճանաչումից հետո կատարվում է ակտիվի իրական արժեքի վերագնահատում՝ հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումներով.

ա) դրական վերագնահատման ժամանակ.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ,

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ.

բ) բացասական վերագնահատման ժամանակ.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների դուրսգրման ժամանակ տրվում են հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

ա) եթե ակտիվի իրացման արժեքը հավասար է հաշվեկշռային արժեքին.

Դտ- դրամական միջոց,

Կտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ,

բ) եթե ակտիվի իրացման արժեքը գերազանցում է հաշվեկշռային արժեքը.

Դտ- դրամական միջոց,

Կտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ (հաշվեկշռային արժեքով),

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ (իրացման գնի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերության չափով):

գ) եթե ակտիվի իրացման արժեքը ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը.

Դտ- դրամական միջոց,

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ (հաշվեկշռային արժեքի և իրացման գնի տարբերության չափով)

Կտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ (հաշվեկշռային արժեքով):

Ենթաբաժին 136
«Ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից ձեռք բերված ածանցյալ գործիքները: Հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Ենթաբաժնի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպության կողմից կնքված ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի ավելացումը, իսկ կրեդիտում՝ նվազումը:

1360 «Ֆյուչերս»- հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կնքված ածանցյալ գործիքների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով: Պայմանագրի կնքման ժամանակ գրանցումներ չեն իրականացվում:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

1) իրական արժեքը բարձրանալու դեպքում, տարբերության գումարի չափով՝

Դտ- 1360

Կտ- 619-620 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

2) իրական արժեքը նվազման դեպքում, տարբերության գումարի չափով, բայց ոչ ավել, քան հաշվի վրա դրական մնացորդն էր՝

Դտ - 729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ -1360,

եթե իրական արժեքի նվազման դեպքում, գումարը գերազանցում է հաշվի վրա դրական մնացորդ, ապա կորստի հաշվեգրումը շարունակվում է պասիվային 3401 հաշվի վրա՝

Դտ -729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ -3401

1362 «Օպցիոն»- հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կնքված օպցիոնի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով: Պայմանագրի կնքման պահին կատարվում է հետևյալ գրանցումը վճարված գումարի չափով՝

Դտ - 1362

Կտ - Դրամական միջոցներ

Այնուհետ հաշիվը ենթարկվում է վերագնահատման:

1363 «Արժութային սվոպ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կնքված արժութային սվոպի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով: Պայմանագրի կնքման ժամանակ գրանցումներ սույն հաշվում չեն իրականացվում՝ արտացոլելով այն արտահաշվեկշռային հաշիվներում: Ապագայում ձեռքբերման ենթակա գումարները արտացոլելով 8073, իսկ վաճառքի ենթակա գումարները՝ 8077 հաշիվներում:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

1) կազմակերպության համար փոխարժեքի բարենպաստ փոփոխության դեպքում, ինչպես նաև տրամադրված արժույթի դիմաց գումարների հաշվեգրման գումարի չափով՝

Դտ- 1363

Կտ- 619-620 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

2) կազմակերպության համար փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության դեպքում, բայց ոչ ավել, քան հաշվի վրա դրական մնացորդն էր, ինչպես նաև ստացված արժույթի դիմաց տոկոսների հաշվեգրման գումարի չափով՝

Դտ- 729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 1363,

եթե իրական արժեքի նվազման դեպքում, գումարը գերազանցում է հաշվի վրա դրական մնացորդ, ապա կորստի հաշվեգրումը շարունակվում է պասիվային 3404 հաշվի վրա՝

Դտ- 729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 3403

1364 «Տոկոսադրույքային սվոպ»- հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կնքված տոկոսադրույքային սվոպի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով: Պայմանագրի կնքման ժամանակ գրանցումներ սույն հաշվում չեն իրականացվում, արտացոլելով այն արտահաշվեկշռային 8078 հաշվում՝ գործարքի հիմքում ընկած գումարի չափով:

Հաշիվը դեբետագրվում է հաշվեգրվող անվանական տոկոսների չափով՝

Դտ - 1364

Կտ - 619-620 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հաշվեգրվող վճարվելիք տոկոսների չափով՝ հաշվում առկա դրական մնացորդի չափով՝

Դտ- 729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 1365,

եթե գումարը գերազանցում է հաշվում առկա դրական մնացորդը, ապա հաշվեգրումը շարունակվում է 3405 հաշվի վրա՝

Դտ- 729 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 3405

Ենթաբաժնի մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն եղանակով:

Ենթաբաժին 138
«Ռեպո համաձայնագրով վաճառված շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից ռեպո համաձայնագրով վաճառված շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-րդ ստանդարտի: Ենթաբաժնում ներառված հաշիվները ակտիվային են, դեբետագրվում են ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերի իրական արժեքով, դրական վերագնահատման գումարով, կրեդիտագրվում են ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերի հետ ստացման դեպքում իրական արժեքով, բացասական վերագնահատման գումարով:

Ենթաբաժին 139
«Շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այն ակտիվների համար, որոնց համար նախատեսված հաշիվներ չկան:

ԲԱԺԻՆ 14
«Վաճառքի համար մատչելի ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 140 «ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր», 141 «ՀՀ պետական արժեթղթեր», 142 «ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր», 143 «Այլ երկրների պետական արժեթղթեր», 144 «Այլ երկրների ոչ

պետական արժեթղթեր», 145 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր», 146 «Ռեպո համաձայնագրով վաճառված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»:

Այս բաժնի հաշվառումը տարվում է համբարյան ՀՀՄՍ 39-ի: Այս բաժնի հաշիվներում հաշվառվում են այն արժեթղթերը, որոնք ապահովագրական ընկերությունը, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի, դասակարգել է վաճառքի համար մատչելի: Հաշիվները ակտիվային են՝ դեբետում ցույց է տրվում ընկերության ունեցած պահանջների ավելացումը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց նվազումը:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվները ձեռքբերման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները՝ դեբետագրելով ակտիվի համապատասխան հաշիվը և կրեդիտագրելով դրամական միջոցների հաշիվը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները վերագնահատվում են իրական արժեքով:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտների ճանաչման նպատակով ակտիվների ձեռքբերման ժամանակ հաշվարկվում է էֆեկտիվ տոկոսադրույք: Հաշվարկված դրույքով ճանաչվում է տոկոսային եկամուտ՝ հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ- ակտիվի արտացոլման համապատասխան հաշիվ

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Տոկոսային եկամտի ճանաչումից հետո կատարվում է ակտիվը չափվում է իրական արժեքով՝ իրական արժեքի վերագնահատումից օգուտները կամ վնասները արտացոլելով այլ համապարփակ եկամտի՝ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերաչափումից առաջացող օգուտները և վնասները արտացոլող հաշվում:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների դուրսգրման ժամանակ կրեդիտագրվում է ակտիվի համապատասխան հաշիվը՝ դեբետագրելով դրամական միջոցները, իսկ այլ համապարփակ եկամտի արտացոլման համար նախատեսված հաշվի մնացորդը.

ա) դրական մնացորդի դեպքում՝ դեբետագրվում է՝ կրեդիտագրելով համապատասխան եկամտային հաշիվը,

բ) բացասական մնացորդի դեպքում՝ կրեդիտագրվում է՝ դեբետագրելով համապատասխան ծախսային հաշիվը: Այն դեպքում, երբ վաճառքի համար մատչելի ընթացիկ արժեթղթերը վերադասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող ակտիվներ, ապա այլ համապարփակ եկամտի արտացոլման համար նախատեսված հաշվի մնացորդը գրանցվում է եկամուտների հաշվետվության մեջ՝ որպես իրացված շահույթ կամ վնաս:

Երբ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը վաճառվում են ռեպո համաձայնագրով, կրեդիտագրվում է տվյալ արժեթղթի հաշիվը, դեբետագրվում է ռեպո համաձայնագրով վաճառված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվը: Արժեթղթի հետագա չափումը կատարվում է նույն կերպ, ինչ նախկինում էր: Արժեթղթի հետ ստացման ժամանակ կրեդիտագրվում է ռեպո համաձայնագրով վաճառված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հաշիվը, դեբետագրվում է տվյալ արժեթղթի նախկին հաշիվը:

ԲԱԺԻՆ 15
«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ընթացիկ ներդրումներ»

Այս բաժինը ներառում է 150 «ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր», 151 «ՀՀ պետական արժեթղթեր», 152 «ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր», 153 «Այլ երկրների պետական արժեթղթեր», 154 «Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր», 155 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր», 158 «Ռեպո համաձայնագրով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 159 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ընթացիկ ներդրումների արժեզրկման կորուստների պահուստ» ենթաբաժինները:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների ձեռքբերման ժամանակ տրվում են հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- արժեթղթի արտացոլման համապատասխան հաշիվ (ձեռքբերման գին գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումներ)

Կտ- դրամական միջոց:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ հաշվարկված եկամտի չափով տալով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները՝

Դտ- արժեթղթի արտացոլման համապատասխան հաշիվ,

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Ներդրման գծով փաստացի ստացված միջոցները (բացառությամբ տոկոսային արժեթղթերի նկատմամբ անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտների, որոնք առանձին արտացոլվել են տոկոսային արժեթղթի գծով անվանական տոկոսների համապատասխան հաշվում) կրեդիտագրում են ներդրման համապատասխան հաշիվը և դեբետագրում, դրամական միջոց ստանալու դեպքում, դրամական միջոցների հաշիվը.

Դտ- դրամական միջոց,

Կտ- արժեթղթի արտացոլման համապատասխան հաշիվ:

Տոկոսային արժեթղթերի նկատմամբ անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- տոկոսային արժեթղթի գծով անվանական տոկոսների համապատասխան հաշիվ,

Կտ- արժեթղթի արտացոլման համապատասխան հաշիվ:

Փաստացի ստացված տոկոսային եկամուտների հաշվապահական ձևակերպումները հետևյալն են.

Դտ- դրամական միջոց,

Կտ- տոկոսային արժեթղթի գծով անվանական տոկոսների համապատասխան հաշիվ:

Այն դեպքում, երբ արժեթղթերը վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ապա գնահատման ժամանակ առաջացած շահույթը կամ վնասը, հաշվարկված որպես իրական արժեքի և մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքի միջև եղած տարբերություն, գրանցվում է եկամուտների հաշվետվության մեջ՝ որպես իրացված շահույթ կամ վնաս: Եթե ակտիվը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի, ապա վերագնահատման արդյունքը, որպես իրական արժեքի և հաշվեկշռային արժեքի միջև եղած տարբերություն, գրանցվում է այլ համապարփակ եկամտի արտացոլման համար նախատեսված հաշվում:

ԲԱԺԻՆ 16
«Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից և այլ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 160 «Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից», 169 «Այլ ընթացիկ պահանջներ այլ անձանց նկատմամբ»:

Ենթաբաժին 160
«Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ասոցացված, համատեղ վերահսկվող կամ դուստր կազմակերպություններում այնպիսի ներդրումներից ստանալիք շահաբաժինների հաշվառման համար, որոնք, համաձայն ՀՀՄՍ 27 *Համախմբված և առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ*, ՀՀՄՍ 28 *Ներդրումներ ասոցացված կազմակերպություններում* և ՀՀՄՍ 31 *Մասնակցություն համատեղ ձեռնարկումներում* ստանդարտների, հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով:

Ներդրումների հաշվառման հաշվապահական ձևակերպումներն են.
160 «Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից» ենթաբաժնի հաշիվները դեբետագրվում են ստացվելիք շահաբաժինները հայտարարելուց հետո՝

Դտ- «Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից» ենթաբաժնի հաշիվներ

Կտ- Համապատասխան ներդրման հաշիվ

160 «Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից» ենթաբաժնի հաշիվները կրեդիտագրվում են շահաբաժինները ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ- 160 «Ստացվելիք շահաբաժիններ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից» ենթաբաժնի հաշիվներ:

Ենթաբաժին 169
«Այլ ընթացիկ պահանջներ այլ անձանց նկատմամբ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են դուստր, համատեղ վերահսկվող և ասոցացված ընկերությունների նկատմամբ այլ ընթացիկ պահանջների հաշվառման համար: Հաշիվները ակտիվային են, դեբետագրվում են պահանջների ավելացման և կրեդիտագրվում՝ դրանց նվազման դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 17
«Դեբիտորական պարտքեր, կանխավճարներ և այլ ընթացիկ ակտիվներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 170 «Դեբիտորական պարտքեր», 171 «Կանխավճարներ աշխատակիցներին և այլ անձանց», 172 «Կանխավճարներ, գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով», 173 «Հետաձգված հարկային ակտիվներ», 174 «Դեպոնացված գումարներ», 178 «Այլ ընթացիկ ակտիվներ», 179 «Դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»:

Ենթաբաժին 170
«Դեբիտորական պարտքեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են դեբիտորական պարտքերի հաշվառման համար:

1700 «Դեբիտորական պարտքեր ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության՝ ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ ունեցած դեբիտորական պարտքերի հաշվառման համար: Հաշիվը ակտիվային է, մասնավորապես, այն դեբետագրվում է առաջացող դեբիտորական պարտքերի գումարով, կրեդիտագրվում է դրանց մարման գումարով:
1701-1703 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1700 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 171
«Կանխավճարներ աշխատակիցներին և այլ անձանց»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությունների կողմից իրենց աշխատակիցներին և մատակարարներին կանխավճարված գումարների համար:
1710 «Կանխավճարված աշխատավարձ»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերությունների կողմից աշխատողներին կանխավճարված աշխատավարձի և աշխատավարձին հավասարեցված այլ կանխավճարների հաշվառման համար:
Հաշիվը դեբետագրվում է կանխավճարը տալիս.
Դտ-1710
Կտ-Դրամական միջոցներ:
Հաշիվը կրեդիտագրվում է կանխավճարված աշխատավարձի և աշխատավարձին հավասարեցված այլ կանխավճարների գծով դեբիտորական պարտքը ծախսերով փակելիս՝
Դտ-ծախսային հաշիվներ
Կտ-1710

1711 «Աշխատակիցներին տրված առհաշիվ գումարներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության աշխատակիցներին առհաշիվ տրված այնպիսի գումարները, ինչպիսիք են՝ գործուղումների հետ կապված կանխավճարները, վճարներն ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման համար և այլն:

Հաշիվը դեբետագրվում է առհաշիվ գումարներ տրամադրելիս՝
Դտ- 1711
Կտ- Դրամական միջոցներ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է առհաշիվ տրված գումարի օգտագործման վերաբերյալ հաշվետվություն ստանալիս: 1711 հաշվի գումարը դուրս է գրվում այն հաշիվների վրա, որոնց գծով օգտագործվել են այդ միջոցները՝

Դտ- Ծախսեր, ակտիվային հաշիվներ և պասիվային հաշիվներ

Կտ- 1711:

1712 «Այլ կանխավճարներ ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ»- այս հաշվում հաշվառվում են ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին ապրանքների և ծառայությունների համար տրված կանխավճարները: Ապրանքների ստացման կամ ծառայությունների մատուցման դեպքում կանխավճարներն այս հաշվից փոխանցվում են համապատասխան ակտիվի կամ ծախսի հաշիվ:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանխավճար տալիս՝

Դտ- 1712

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է համապատասխան ապրանքները կամ ծառայությունները ստանալիս՝

Դտ- Ծախսեր, ակտիվային հաշիվներ

Կտ- 1712:

1713-1714 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1712 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 172
«Կանխավճարներ, գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, այլ հարկերի և տուրքերի ու պարտադիր սոցիալական ապահովագրության կանխավճարված և գերավճարված գումարների հաշվառման համար:

1720 «Կանխավճարներ, գերավճարներ շահութահարկի գծով»- այս հաշվում հաշվառվում են շահութահարկի գծով բյուջեին վճարված կանխավճարները և գերավճարներ:

Կանխավճար (գերավճար) կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դտ- 1720

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Պարտավորության ժամկետը լրանալիս կանխավճարները դուրս են գրվում այս հաշվից՝ թղթակցելով պարտավորությունների համապատասխան հաշվի հետ՝

Դտ- պարտավորության համապատասխան հաշիվ

Կտ-1720:

1721 «Կանխավճարներ, գերավճարներ ավելացված արժեքի հարկի գծով»- այս հաշվում հաշվառում են ավելացված արժեքի հարկի գծով բյուջեին վճարված կանխավճարները: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1720 հաշվի դեպքում:

1722 «Կանխավճարներ, գերավճարներ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»- այս հաշվում հաշվառում են պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով կատարված կանխավճարները: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1720 հաշվի դեպքում:
1729 «Այլ կանխավճարված, գերավճարված հարկեր և տուրքեր»- այս հաշվում հաշվառում են այլ հարկերի և տուրքերի գծով բյուջեին վճարված կանխավճարները և գերավճարները: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1720 հաշվի դեպքում:

Ենթաբաժին 174
«Դեպոնացված գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվներում արտացոլվում է այլ անձանց մոտ, բացառությամբ վերաապահովագրողների, դեպոնացված գումարների առկայությունն ու շարժը: Հաշիվները դեբետագրվում են դեպոնացված գումարների և նրանց ավելացման դեպքում՝ կրեդիտագրելով դրամական միջոցների հաշիվը: Հաշիվները կրեդիտագրվում են դեպոնացված գումարների ստացման կամ նրանց նվազման դեպքում՝ դեբետագրելով դրամական միջոցների հաշիվը:

Ենթաբաժին 179
«Դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությունների դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստների հաշվառման համար: Այս հաշվի հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի և ՀՀՄՍ 36-ի: Հաշիվը կրեդիտագրվում է հնարավոր կորուստների գումարով՝ թղթակցելով համապատասխան ծախսային հաշվի հետ, դեբետագրվում է հնարավոր կորուստների պահուստների գումարով:

ԴԱՍ 2. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ

ԲԱԺԻՆ 20
«Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 200 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ», 201 «Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա», 202 «Շահագործման մեջ գտնվող ոչ նյութական ակտիվներ», 203 «Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա», 204 «Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ», 205 «Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում», 206 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում», 207 «Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում»: Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 16, ՀՀՄՍ 36 ստանդարտներով:

Ենթաբաժին 200
«Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ»

2000 «Հող»- այս հաշվում հաշվառվում են ներդրումներ հողում: Հողը ներկայացվում է ձեռքբերման արժեքով, որը ներառում է գնման գինը՝ ներառյալ բոլոր անհրաժեշտ ծախսերը՝ հողը օգտագործման համար պիտանի դարձնելու նպատակով: Ծախսերի կազմի մեջ մտնում են նաև կոյուղու համակարգի տեղադրման, ճանապարհների կառուցման, հարթեցման և վերականգնման հետ կապված ու նմանատիպ այլ ծախսերը: Հողի արժեքը դուրս չի գրվում (ամորտիզացվում), որովհետև այս տեսակի ակտիվի ծառայության ժամկետը անսահմանափակ է:

Հաշիվը դեբետագրվում է հողի ձեռքբերման դեպքում՝ գնման գնի, իսկ հողի վերագնահատման արդյունքում՝ հողի իրական և հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հողի օտարման դեպքում՝ հաշվեկշռային արժեքի չափով, իսկ հողի վերագնահատման արդյունքում՝ հողի իրական և հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

2001 «Շենքեր, շինություններ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության շենքերում (տարածքում) կատարված ընդհանուր ներդրումները: Շենքերը ներկայացվում են ձեռքբերման արժեքով, որը ներառում է շենքի, տարածքի պատրաստման ծախսերը, ինչպիսիք են՝ հիմք փորելը, փոխադրման և տեղադրման ծախսերը, ճարտարապետների և ուսումնասիրողների

վարձավճարը, շինարարական ծախսերը և բոլոր այն անհրաժեշտ ծախսերը, որոնք կատարվում են տվյալ ակտիվն օգտագործման համար պիտանի դարձնելու համար: Ակտիվը բարելավելու համար կատարված այն ծախսերը, որոնք հաջորդում են նրա սկզբնական ձեռքբերման արժեքին և բարձրացնում են ակտիվի արդյունավետությունը կամ ավելացնում դրա օգտագործման տևողությունը, պետք է ավելացվեն ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

Հաշիվը դեբետագրվում է շենքի և շինությունների ձեռքբերման և հետագայում դրանց օգտակար ծառայությունն ավելացնելու համար կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում: Հաշիվը դեբետագրվում է նաև շենքի և շինությունների վերագնահատման արդյունքում՝ շենքի և շինությունների իրական հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է շենքի և շինությունների օտարման և դուրսգրման դեպքում: Հաշիվը կրեդիտագրվում է նաև շենքի և շինությունների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

2002 «Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության գործունեության համար օգտագործվող գույքի և գրասենյակային սարքավորումների (օրինակ՝ սեղան, աթոռ, պահարան, բազկաթոռ, դարակաշար, չհրկիզվող պահարան և այլն) համար կատարված ներդրումները: Գույքը և գրասենյակային սարքավորումները հաշվեկշռում գրանցվում են իրենց ձեռքբերման արժեքով, որը ներառում է չփոխհատուցվող (չհաշվանցվող) հարկերը, տեղափոխման, տեղադրման ծախսերը և տվյալ ակտիվն օգտագործման համար պիտանի դարձնելու բոլոր անհրաժեշտ ծախսերը: Հետագայում հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է գույքի և գրասենյակային սարքավորումների ձեռքբերման և հետագայում դրանց օգտակար ծառայությունը երկարացնելու ու բարելավելու համար կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում, ինչպես նաև գույքի ու գրասենյակային սարքավորումների վերագնահատման արդյունքում դրանց իրական և հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է գույքի և գրասենյակային սարքավորումների օտարման ու դուրսգրման, գույքի և գրասենյակային սարքավորումների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական գնի արժեքների բացասական տարբերության չափով:

2003 «Կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության գործունեության համար օգտագործվող համակարգիչների և հաղորդակցման սարքավորումների համար կատարված ներդրումները: Դրանք ներկայացվում են ձեռքբերման արժեքով, որը ներառում է

չփոխհատուցվող (չհաշվանցվող) հարկերը, տեղափոխման ծախսերը և այլ անհրաժեշտ ծախսեր, որոնք կատարվում են այդ ակտիվներն օգտագործման համար պիտանի դարձնելու նպատակով:

«Կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա»՝ հաշվեկշռում գրանցվում են ձեռքբերման արժեքով, հետագայում՝ իրական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա ձեռք բերելու և հետագայում դրանց օգտակար ծառայությունն ավելացնելու համար կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում: Հաշիվը դեբետագրվում է նաև նշված ներդրումների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկայի օտարման և դուրսգրման դեպքում: Հաշիվը կրեդիտագրվում է նաև նշված ներդրումների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական ու հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

2004 «Փոխադրամիջոցներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության գործունեության համար օգտագործվող փոխադրամիջոցների համար կատարված ներդրումները: Այս ներդրումները ներկայացվում են ձեռքբերման արժեքով, որը ներառում է չփոխհատուցվող (չհաշվանցվող) հարկերը, տեղափոխման ծախսերը և այլ անհրաժեշտ ծախսերը, որոնք կատարվում են այդ ակտիվներն օգտագործման համար պիտանի դարձնելու նպատակով: Հետագայում հաշվառվումը տարվում է իրական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է փոխադրամիջոցների ձեռքբերման և հետագայում դրանց օգտակար ծառայությունը ավելացնելու համար կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում: Հաշիվը դեբետագրվում է նաև փոխադրամիջոցների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական և հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է փոխադրամիջոցների օտարման և դուրսգրման, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական ու հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

2005 «Այլ հիմնական միջոցներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության գործունեության համար օգտագործվող այն հիմնական միջոցների համար կատարված ներդրումները, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 2001, 2002, 2003, 2004 հաշիվների դեպքում:

2006 «Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից ֆինանսական վարձակալության վերցված հիմնական միջոցները: Նշված ներդրումները գնահատվում են վարձակալության համաձայն նախատեսված վճարումների ամենացածր ներկա արժեքով կամ ակտիվի իրական գնով: Ակտիվի արժեքը պարբերաբար դուրս է գրվում (ամորտիզացվում է) կամ ակտիվի օգտակար տևողության կամ լիզինգի տևողության ընթացքում (ներառելով ցանկացած հնարավոր վերականգնման ժամանակաշրջան, որի ընթացքում վարձակալությունը կնորացվի), կախված նրանից, թե որ ժամկետն է ավելի կարճ, և արդյոք ապահովագրական ընկերությունը հնարավորություն կունենա ձեռք բերել տվյալ ակտիվը վարձակալության ժամկետը լրանալուց հետո: Երբ վարձակալության ժամկետը ավարտվում է, ակտիվի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է վարձակալող ապահովագրական ընկերությանը կամ վերադարձվում է վարձատուին:

Հաշիվը դեբետագրվում է հիմնական միջոցների վարձակալության դեպքում՝

Դտ- 2006

Կտ- ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների արտացոլման համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը դեբետագրվում է նաև վարձակալության վերցված հիմնական միջոցների վերագնահատման, նաև դրանցում կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում:

Վարձակալության վերցված հիմնական միջոցների գնման դեպքում հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

Դտ-Հիմնական միջոցներ

Կտ-2006:

Ենթաբաժին 201
«Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են շահագործման մեջ գտնվող և շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցների ամորտիզացիայի գումարները: Հիմնական միջոցների ամորտիզացիան կատարվում է դրանց օգտակար ծառայության ընթացքում՝ ապահովագրական ընկերության կողմից ընտրված մեթոդով: Հաշիվները կարգավորող են: Հաշիվների կրեդիտում գրանցվում են հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսերի կուտակումները:

Ենթաբաժին 202
«Շահագործման մեջ գտնվող ոչ նյութական ակտիվներ»

2020 «Համակարգչային ծրագրեր»- հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից ձեռք բերված կամ ապահովագրական ընկերության կողմից մշակված համակարգչային ծրագրերի գծով կատարված

ծախսումները հաշվառելու համար: Համակարգչային ծրագրերի գծով կատարված ծախսումները հաշվեկշռում ճանաչվում են որպես ակտիվ և պարբերաբար դուրս են գրվում (ամորտիզացվում են) հաշվարկված օգտակար տևողության ընթացքում:

2021 «Լիցենզիաներ և վստահագրեր»- հաշիվը նախատեսված է լիցենզիաների և վստահագրերի ձեռքբերման նպատակով ապահովագրական ընկերության կատարած ծախսումների հաշվառման համար: Նշված ծախսումները հաշվեկշռում ճանաչվում են որպես ակտիվ և պարբերաբար դուրս են գրվում (ամորտիզացվում են) հաշվարկված օգտակար տևողության ընթացքում:

2022 «Հեղինակային իրավունքներ, արտոնագրեր» -հաշիվը նախատեսված է հեղինակային իրավունքների և արտոնագրերի ձեռքբերման նպատակով ապահովագրական ընկերության կատարած ծախսումների հաշվառման համար: Նշված ծախսումները հաշվեկշռում ճանաչվում են որպես ակտիվ և պարբերաբար դուրս են գրվում (ամորտիզացվում են) հաշվարկված օգտակար տևողության ընթացքում:

2023 «Այլ ոչ նյութական ակտիվներ»- այս հաշվում հաշվառվում են այն ոչ նյութական ակտիվները, որոնց հաշվառման համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ենթաբաժին 203
«Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են շահագործման մեջ գտնվող և շահագործման մեջ չգտնվող ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի (մաշվածքի) գումարները հաշվառելու համար: Հաշիվները ակտիվապասիվային են: Հաշիվների կրեդիտում գրանցվում են ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսերի կուտակումները:

Ենթաբաժին 204
«Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնում ներառված հաշիվները նախատեսված են ծառայությունից դուրս գտնվող և/կամ օտարման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների հաշվառման համար: Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ծառայությունից դուրս գալու ժամանակ ակտիվի մնացորդային արժեքի չափով այս հաշիվները դեբետագրվում են:

Հաշիվները կրեդիտագրվում են դեռևս չշահագործված ակտիվները շահագործման հանձնելիս՝

Դտ - Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Կտ – 204 «Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»:

Հաշիվները կրեդիտագրվում են նաև ծառայությունից դուրս հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարման դեպքում: Օտարման արդյունքում դրանց վաճառքի գնի և դրանց հաշվեկշռային արժեքի միջև եղած տարբերությունը դեբետագրվում/կրեդիտագրվում է ակտիվների օտարումից առաջացող վնասների կամ օգուտների հաշիվներին:

Ենթաբաժին 205
«Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից հիմնական միջոցների, ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման և բարելավման համար կատարված ծախսումները արտացոլելու համար:

2050 «Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում»- այս հաշիվը նախատեսված է հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու կամ կառուցելու վրա կատարված ծախսումները հաշվառելու համար:

Կապիտալ ներդրումների գծով ռեզիդենտներին տրամադրված գումարները կատարողական ակտերի հիման վրա վերագրանցվում են որպես կապիտալ ներդրումներ ապահովագրական ընկերության հիմնական միջոցներում՝

Դտ- 2050 «Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում»

Կտ- կապիտալ ներդրումների գծով ռեզիդենտներին տրամադրված գումարների արտացոլման համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հիմնական միջոցի օբյեկտը շահագործման հանձնելիս՝

Դտ- Հիմնական միջոցների համապատասխան հաշիվ

Կտ- 2050:

2050 հաշիվն օգտագործվում է նաև առկա հիմնական միջոցների բարելավմանն ուղղվող ծախսերի հաշվառման համար: Բարելավման աշխատանքներն ավարտելուց հետո այդ ծախսումները կապիտալացվում են՝ ավելացվելով հիմնական միջոցների արժեքին կամ դուրս են գրվում ապահովագրական ընկերության ծախսերով: Կատարված ծախսումների կապիտալացման կամ ծախսերով դուրսգրման չափանիշները ներկայացված են ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտում:

Ենթաբաժին 206
«Շահագործման մեջ գտնող հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում»

Այս բաժնում ներառված հաշիվները նախատեսված են շահագործման մեջ գտնվող և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 36-ի:

2060 «Հիմնական միջոցների արժեզրկում»-այս հաշիվը նախատեսված է հիմնական միջոցների արժեզրկումը հաշվառելու համար: Հաշիվը կրեդիտագրվում է հիմնական միջոցների արժեզրկման դեպքում՝

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 2060 «Հիմնական միջոցների արժեզրկում»:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

ա) արժեզրկման հակադարձման դեպքում՝

Դտ- 2060 «Հիմնական միջոցների արժեզրկում»

Կտ- Հիմնական միջոցների գծով արժեզրկման կորուստի հակադարձումից եկամուտների արտացոլման համապատասխան հաշիվ,

բ) ակտիվների լրիվ արժեզրկման ժամանակ՝

Դտ- 2060 «Հիմնական միջոցների արժեզրկում»

Կտ- Հիմնական միջոցները հաշվառող համապատասխան հաշիվներ:

2061 «Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում»- այս հաշվի հաշվառումը կատարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 2060 հաշվի դեպքում է:

Ենթաբաժին 207
«Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությանը պատկանող, սակայն շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման հաշվառման համար: Այս ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը կատարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 206 ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 21
«Ոչ ընթացիկ ներդրումներ և տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ»

Այս բաժնում ներառված են 210 «Ոչ ընթացիկ ավանդներ», 211 «Այլ ոչ ընթացիկ ներդրումներ», 212 «Բանկերին տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 213 «Ապահովագրական ընկերություններին տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 214 «Ներդրումային ընկերություններին տրամադրված

ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 215 «Վարկային կազմակերպություններին տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 216 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 217 «Այլ անձանց տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 219 «Ոչ ընթացիկ ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստ» ենթաբաժինները:

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 12 «Ընթացիկ ներդրումներ և փոխառություններ» բաժնի հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 22

«Վաճառքի համար մատչելի ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ»

Այս բաժնում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները. 220 «ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր», 221 «ՀՀ պետական արժեթղթեր», 222 «ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր», 223 «Այլ երկրների պետական արժեթղթեր», 224 «Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր», 225 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր», 226 «Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր»:

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 14 «Վաճառքի համար մատչելի ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ» բաժնի հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 23

«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ոչ ընթացիկ ներդրումներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 230 «ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր», 231 «ՀՀ պետական արժեթղթեր», 232 «ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր», 233 «Այլ երկրների պետական արժեթղթեր», 234 «Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր», 235 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր», 236 «Ռեպո համաձայնագրով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 239 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ոչ ընթացիկ ներդրումների արժեզրկման կորուստների պահուստ»:

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 15 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ընթացիկ ներդրումներ» բաժնի հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 24

«Ոչ ընթացիկ ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում և այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 240 «Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում», 248 «Այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ այլ անձանց նկատմամբ» և 249 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալներում ներդրումների և նրանց նկատմամբ պահանջների արժեզրկման պահուստ»:

Այս բաժնի հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 27 «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և դուստր ընկերություններում ներդրումների հաշվառում», ՀՀՄՍ 28 «Ասոցացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառում», ՀՀՄՍ 31 «Համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցության արտացոլումը ֆինանսական հաշվետվություններում» և ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտների համաձայն:

Այս հաշիվների արտարժութային մնացորդները վերագնահատվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող հաշվարկային փոխարժեքով:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 12, ՀՀՄՍ 27, ՀՀՄՍ 28, ՀՀՄՍ 31, ՀՀՄՍ 36, ՖՀՄՍ 5 ստանդարտներով:

Ենթաբաժին 240
«Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Այս ենթաբաժնում ներառված հաշիվները նախատեսված են կապակցված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառման համար:

Կապակցված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են ՀՀՄՍ 28-ի համաձայն: Ներդրումների արժեզրկման հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտի համաձայն:

Ենթաբաժին 248
«Այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ այլ անձանց նկատմամբ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից կապակցված կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների հաշվառման համար: Հաշիվը ակտիվային է, դեբետագրվում է պահանջների առաջացման դեպքում, կրեդիտագրվում է դրանց մարման դեպքում:

Ենթաբաժին 249
«Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալներում ներդրումների և նրանց նկատմամբ պահանջների արժեզրկման պահուստ»

2490 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալներում ներդրումների և նրանց նկատմամբ պահանջների արժեզրկման պահուստ»- հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 36 ստանդարտի համաձայն: Պահուստին հատկացումներ կատարվում են՝ հիմք ընդունելով ներդրումների փոխհատուցվող գումարը: Այն սահմանվում է որպես ներդրման վաճառքի զուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ներդրումների և/կամ այլ պահանջների արժեզրկման նախանշանի առկայության դեպքում դրանց փոխհատուցվող գումարի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերության չափով՝

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 2490:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

ա) արժեզրկումից կորուստի վերականգնման դեպքում՝

Դտ -2490

Կտ - համապատասխան ծախսային հաշիվ

բ) լրիվ արժեզրկման դեպքում՝ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում 2490 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալներում և նրանց նկատմամբ պահանջների արժեզրկման պահուստ» հաշվին: Ընդ որում, նախ՝ դուրս է գրվում ներդրման գծով առկա գուդվիլը (եթե այդպիսին գոյություն ունի), ապա՝ ներդրման արժեքը՝

Դտ -2490

Կտ -Համապատասխան ներդրման հաշիվ:

ԲԱԺԻՆ 25
«Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

Այս բաժինը ներառում է 250 «Հետաձգված հարկային ոչ ընթացիկ ակտիվներ», 251 «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ», 252 «Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ»:

25 ենթաբաժնի հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 12-ի, ՖՀՄՍ 5-ի:

Ենթաբաժին 251
«Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության կողմից որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվների հաշվառման համար: Կազմակերպությունը պետք է ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) դասակարգի որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով:

Ակտիվի (կամ օտարման խմբի) որպես վաճառքի համար պահվող սկզբնական դասակարգումից անմիջապես առաջ, ակտիվի (կամ խմբի բոլոր ակտիվների ու պարտավորությունների) հաշվեկշռային արժեքները պետք է չափվեն կիրառելի ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան: Որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելուց հետո, տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.
Դտ- 251
Կտ- 20-րդ բաժնի համապատասխան հաշիվ:
Ակտիվի հետագա չափումը տրվում է համապատասխան եկամտային կամ ծախսային հաշվի հետ թղթակցելով:

ԴԱՍ 3. «Ընթացիկ պարտավորություններ»

ԲԱԺԻՆ 30
«Վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 300 «Ուղղակի ապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ», 301 «Համաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ», 302 «Համաապահովագրության գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարներ համաապահովագրողներին», 303 «Վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով վճարվելիք գումարներ և ստացված կանխավճարներ», 304 «Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարներ», 305 «Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի բաղադրիչներ», 306 «Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրեր, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքներ», 309 «Վճարվելիք և փոխանցվելիք այլ գումարներ ապահովագրության գծով»:

Ենթաբաժին 300
«Ուղղակի ապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովադիրներին, ապահովագրական միջնորդներին, այլ անձանց ուղղակի ապահովագրության հետ կապված վճարվելիք գումարները հաշվառելու համար:
Վճարվելիք գումարների չափով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ
Կտ- 300 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Վճարելիս.
Դտ-300 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ- Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 301
«Համաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են համաապահովագրության գծով ապահովադիրներին վճարվելիք (և ոչ մյուս համաապահովագրողներին փոխանցվելիք) հատուցումների և հետ վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարների հաշվառման համար: Հաշիվները պասիվային են, կրեդիտագրվում են պարտավորությունների առաջացման և/կամ ավելացման դեպքում՝ թղթակցելով համապատասխան ծախսային հաշիվների հետ,

դեբետագրվում են պարտավորությունների մարման և/կամ նվազման դեպքում՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հետ:

Ենթաբաժին 302
«Համաապահովագրության գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարներ համաապահովագրողներին»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են համաապահովագրության գծով համաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարների, գլխավոր համաապահովագրողին հատուցումների գծով վճարվելիք գումարների, ոչ կյանքի համաապահովագրության գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք այլ գումարների համար:

3020 հաշվի հաշվառման համար տես 1050 հաշվի լրացման հրահանգում ներկայացվող օրինակը:

3021-3029 հաշիվները կրեդիտագրվում են պարտավորությունների առաջացման և/կամ ավելացման դեպքում՝ թղթակցելով համապատասխան ծախսային հաշիվների հետ, դեբետագրվում են պարտավորությունների մարման և/կամ նվազման դեպքում՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հետ:

Ենթաբաժին 303
«Վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով վճարվելիք գումարներ և ստացված կանխավճարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վերաապահովագրող ընկերությունների կողմից վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով վճարվելիք հատուցումների, հետ վերադարձվող ապահովագրավճարների, ապահովագրողներին վճարվելիք պարգևավճարների, ինչպես նաև ապահովագրողներից ստացված կանխավճարների հաշվառման համար:

3030-3032- հաշիվները վճարվելիք հատուցման, պարգևավճարի մեծության չափով կրեդիտագրվում են՝ թղթակցելով համապատասխան ծախսային հաշիվների հետ, դեբետագրվում են հատուցման կամ միջնորդավճարի վճարման դեպքում՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հետ:

3033- հաշիվներում արտացոլվում են ապահովագրողներից ստացված կանխավճարները՝

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3033,

Կանխավճարները ետ վերադարձնելու դեպքում դեբետագրվում է 3033 հաշիվը՝ կրեդիտագրելով դրամական միջոցների համապատասխան հաշիվը:

3039 հաշվի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 3030-3033 հաշիվների հաշվառումը:

Ենթաբաժին 304
«Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք վերաապահովագրավճարների, միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարների, վճարվելիք և փոխանցվելիք այլ գումարների հաշվառման համար:

3040 «Փոխանցվելիք վերաապահովագրավճարներ վերաապահովագրողներին»- այս հաշվում արտացոլվում է վերաապահովագրողին փոխանցվելիք վերաապահովագրավճարի մեծությունը՝ հետևյալ ձևակերպումներով.

Դտ - Համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ – 3040

Հաշիվները պասիվային են, կրեդիտագրվում են վճարվելիք կամ փոխանցվելիք գումարների չափով՝ թղթակցելով հետ, դեբետագրվում են վճարումների կամ փոխանցումների իրականացման դեպքում՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հետ:

Ենթաբաժին 305
«Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի բաղադրիչներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն առանձնացված ավանդային բաղադրիչը: Ընդ որում, ավանդային բաղադրիչի հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

3050 «Ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի գծով վճարվելիք գումարներ ֆիզիկական անձ և անհատ ձեռնարկատեր ապահովադիրներին»- այս հաշվում արտացոլվում է ՖՀՄՍ4-ի համաձայն ապահովագրական պայմանագրերից առանձնացված ավանդային բաղադրիչը՝ հետևյալ ձևակերպումներով.

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3050:

Կուտակային բաղադրիչի մեծության ճշգրտման նպատակով 3050 հաշվում փոփոխությունները իրականացվում են՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հետ՝ համապատասխանաբար ավանդային բաղադրիչի գծով պարտավորության ավելացման կամ նվազման դեպքում.

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3050

կամ

Դտ- 3050

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Եթե ավանդային բաղադրիչի մեծության գծով պարտավորությունը նվազում է ավելի մեծ չափով, քան 3050 հաշվում առկա մնացորդը, ապա դեբետագրվում է 3050 հաշվում մնացած ողջ գումարը, և տարբերության չափով դեբետագրվում է 1113 հաշիվը.

Դտ- 3050 հաշվում առկա ողջ մնացորդի չափով

Դտ- 1103 նվազեցվող գումարի և 3050 հաշվի մնացորդի տարբերության չափով

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Ապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի մեծության վերագնահատման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 3050,

կամ

Դտ- 3050

Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ՝

համապատասխանաբար ավանդային բաղադրիչի իրական արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում:

3051-3053 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 3050 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 306
«Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրեր, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի և նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների հաշվառման համար՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4-ի:

3060 «Ֆիզիկական անձ և անհատ ձեռնարկատեր ապահովադիրների հետ կնքված իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության պայմանագրեր»- այս հաշիվը նախատեսված է այն ապահովագրական պայմանագրերի համար, որոնք ընկերությունը վերաչափում է իրական արժեքով՝ համաձայն ՖՄՀՍ4-ի:

Ապահովագրական պայմանագրերի վերագնահատման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 3060,
կամ
Դտ- 3060
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ՝
համապատասխանաբար ապահովագրական պայմանագրի իրական արժեքի աճի կամ նվազման դեպքում:

3061, 3062, 3066 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 3060 հաշվի հաշվառումը:

3063 «Ֆիզիկական անձ և անհատ ձեռնարկատեր ապահովադիրների հետ կնքված ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքներ»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքների առանձնացված հաշվառման համար՝ համաձայն ՖՄՀՍ4-ի:

Ապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքի մեծության վերագնահատման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ
Կտ- 3063,
կամ
Դտ- 3063,
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ՝
համապատասխանաբար պարունակվող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքի ավելացման և նվազման դեպքում:

3064, 3065, 3067 հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 3063 հաշվի հաշվառումը:

Ենթաբաժին 309
«Վճարվելիք և փոխանցվելիք այլ գումարներ ապահովագրության գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից ապահովագրության գծով վճարվելիք կամ փոխանցվելիք այն գումարների համար, որոնց համար նախատեսված հաշիվներ չկան:

ԲԱԺԻՆ 32
«Ստացված ընթացիկ փոխառություններ և վարկեր»

Այս բաժինը ներառում է 320 «Բանկերից ստացված ընթացիկ վարկեր և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 321 «Ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններից ներգրավված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 322

«Ներդրումային ընկերություններից ներգրավված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 323 «Վարկային կազմակերպություններից ստացված ընթացիկ վարկեր, ներգրավված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 324 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 325-326 «Այլ անձանցից ներգրավված ընթացիկ փոխառություններ և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր» ենթաբաժինները:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Ենթաբաժին 320
«Բանկերից ստացված ընթացիկ վարկեր և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են բանկերից ստացված ընթացիկ վարկերի հաշվառման համար: Հաշիվները պասիվային են, կրեդիտագրվում են ստացված վարկերի դեպքում, դեբետագրվում են դրանց մարման, վճարման դեպքում:

3200 «Բանկերից ստացված ընթացիկ վարկեր»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից բանկերից ստացված ընթացիկ վարկերի հաշվառման համար:

Վարկերի ստացման դեպքում ձևակերպվում է.

Դտ- Դրամական միջոցներ

ԿՏ- 3200:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ հաշվարկված ծախսի չափով՝ տալով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3200:

3201 «Բանկերից ստացված ընթացիկ վարկերի գծով անվանական տոկոսներ, տույժեր և տուգանքներ»- այս հաշիվը նախատեսված է ստացված ընթացիկ վարկերի նկատմամբ անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսները, տույժերը և տուգանքները արտացոլելու համար: Հաշվարկված անվանական տոկոսների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 3200

Կտ- 3201

Տույժերի և տուգանքների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 3201:

3202 «Բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրեր»- այս հաշիվը նախատեսված է բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Հաշվապահական ձևակերպումը տրվում է հետևյալ կերպ.

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3202:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ հաշվարկված ծախսի չափով տալով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 3202

3203 «Բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով անվանական տոկոսներ, տույժեր և տուգանքներ» - այս հաշիվը նախատեսված է բանկերից գնված ռեպո համաձայնագրերի գծով անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսները, տույժերը և տուգանքները արտացոլելու համար:

Հաշվարկված անվանական տոկոսների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 3202

Կտ- 3203

Տույժերի և տուգանքների չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ-համապատասխան ծախսային հաշիվ

Կտ- 3203:

Այս բաժնի մյուս ենթաբաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 320 ենթաբաժնի հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 33
«Ընթացիկ պարտավորություններ ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 330 «Ընթացիկ պարտավորություններ ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ» և 331 «Ընթացիկ վարկեր գանձապետարանից»:

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Ենթաբաժին 330
«Ընթացիկ պարտավորություններ ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, այդ թվում՝ ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության սոցիալական ապահովության պետական ծառայության նկատմամբ ապահովագրական ընկերության ընթացիկ պարտավորությունների հաշվառման համար: Պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Հաշվապահական ձևակերպումները տրվում են նույն սկզբունքով, 320 ենթաբաժնի հաշիվների դեպքում է:
Բաժնի մյուս ենթաբաժնի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 330 ենթաբաժնի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 34
«Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 340 «Ածանցյալ գործիքներ», 341 «Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթեր», 349 «Առևտրային նպատակներով պահվող այլ պարտավորություններ»:
Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Ենթաբաժին 340
«Ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկերը ծածկելու համար ձեռք բերված ածանցյալ գործիքները: Հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Ենթաբաժին 341
«Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում է ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերի վաճառքի արդյունքում ձևավորված պարտավորությունը՝ հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումներով.
Դտ- դրամական միջոց,
Կտ- 341 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթի գծով պարտավորությունները վերագնահատվում են իրական արժեքով՝ թղթակցելով համապատասխան եկամտային կամ ծախսային հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 35
«Ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված ընթացիկ արժեթղթեր»

Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտով:

Ենթաբաժին 350
«Թողարկված ընթացիկ արժեթղթեր»

3500 «Թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր»-այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթերի հաշվառման համար:

Ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված զեղչատոկոսային արժեթուղթը հաշվեկշռում գրանցվում է իրացման արժեքով, հետևյալ ձևակերպմամբ՝

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3500 «Թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր»:

Սկզբնական ճանաչումից հետո թողարկված արժեթղթերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված ծախսի չափով տալով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3502:

Թողարկված արժեթղթերի մարման դեպքում՝ մարման չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 3500 «Թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր»

Կտ- Դրամական միջոցներ:

3501 «Թողարկված տոկոսային արժեթղթեր»- այս հաշիվը նախատեսված է թողարկված տոկոսային եկամուտ ապահովող արժեթղթերի հաշվառման համար:

Թողարկված տոկոսային արժեթղթերը հաշվեկշռում գրանցվում են իրենց իրացման արժեքով՝ կատարելով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- Դրամական միջոցներ

Կտ- 3501 «Թողարկված տոկոսային արժեթղթեր»:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ռեպո համաձայնագրերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ հաշվարկված ծախսի չափով՝ տալով հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,
Կտ- 3501:

Արժեթղթերի մարման դեպքում՝ մարման չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները՝

Դտ- 3501 «Թողարկված տոկոսային արժեթղթեր»,
Կտ- Դրամական միջոցներ:

3502 «Թողարկված տոկոսային արժեթղթերի գծով անվանական տոկոսներ»- այս հաշիվը նախատեսված է թողարկված տոկոսային եկամուտ ապահովող արժեթղթերի գծով անվանական տոկոսադրույքով հաշվարկած վճարվելիք գումարների արտացոլման համար. հաշվարկված վճարվելիք գումարներ չափով տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- 3501
Կտ- 3502

Վճարվելիք գումարների գծով փաստացի վճարումների հաշվապահական ձևակերպումները հետևյալն են.

Դտ- 3502
Կտ- դրամական միջոց:

ԲԱԺԻՆ 36
«Տեխնիկական պահուստներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 360 «Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ», 361 «Պահանջների պահուստներ», 362 «Մաթեմատիկական պահուստ», 363 «Պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորվող պահուստ», 364 «Այլ պահուստներ»:

Ենթաբաժին 360
«Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ»

3600 «Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ» - հաշիվը նախատեսված է չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստի հաշվառման համար: Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ պահուստի մեծությունը, իսկ դեբետում՝ դրա նվազեցումը:
Պահուստի մեծության գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ
Կտ- 360 «Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը հակադարձելիս.
Դտ- 360 «Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ (ճշգրտման չափով)
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ (ճշգրտման չափով):

Ենթաբաժին 361
«Պահանջների պահուստներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են պահանջների պահուստի հաշվառման համար: Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ պահուստի մեծությունը, իսկ դեբետում՝ դրա հակադարձումը, հատուցումների վճարումը:
Պահուստի մեծության գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ
Կտ- 361 «Պահանջների պահուստներ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ:

Պահանջների պահուստ հակադարձելիս, հատուցումների վճարման նպատակով պահուստից վերադարձ կատարելիս ձևակերպվում է.
Դտ- 361(ճշգրտման չափով)
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ(ճշգրտման չափով):

Ենթաբաժին 362
«Մաթեմատիկական պահուստ»

3620 «Մաթեմատիկական պահուստ»- հաշիվը նախատեսված է մաթեմատիկական պահուստի հաշվառման համար:
Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ պահուստի մեծությունը, իսկ դեբետում՝ դրա հակադարձումը և հատուցումների վճարումը:
Պահուստի գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,
Կտ- 362 «Մաթեմատիկական պահուստ»:

Մաթեմատիկական պահուստ հակադարձելիս ձևակերպվում է
Դտ 362 (ճշգրտման չափով)
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ (ճշգրտման չափով):

Ենթաբաժին 363
«Պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորվող պահուստ»

3630 «Պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորվող պահուստ»- հաշիվը նախատեսված է ՄՖՀՍ 4-ի համաձայն պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորված պահուստի հաշվառման համար:
Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ պահուստի մեծությունը, իսկ դեբետում՝ հակադարձումը:
Պահուստի գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,
Կտ- 363 «Պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորվող պահուստ»:

Պարտավորությունների համապատասխանության թեստի կիրառման արդյունքում ձևավորվող պահուստը հակադարձելիս ձևակերպվում է
Դտ 363 (ճշգրտման չափով)
Կտ- համապատասխան եկամտային հաշիվ(ճշգրտման չափով):

ԲԱԺԻՆ 37
«Այլ վճարվելիք գումարներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 370 «Վճարման ենթակա շահաբաժիններ», 371 «Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով», 372 «Ներքին և արտաքին կրեդիտորական պարտքեր», 373 «Ընթացիկ պարտավորություններ հետաձգված հարկերի գծով», 374 «Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ», 375 «Պահուստներ», 376 «Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ», 377 «Այլ ընթացիկ պարտավորություններ»:

Ենթաբաժին 370
«Վճարման ենթակա շահաբաժիններ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված արտոնյալ և հասարակ բաժնետոմսերի դիմաց վճարվելիք շահաբաժինների հաշվառման համար, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ համապատասխան ՄՖՀՍ 39-ի:
Շահաբաժիններ հայտարարելիս ապահովագրական ընկերությունը ձևակերպում է՝

Դտ- «Չբաշխված շահույթ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ

Կտ- 370 «Վճարման ենթակա շահաբաժիններ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ;

Շահաբաժինները վճարելիս ձևակերպում է՝

Դտ- 370 «Վճարման ենթական շահաբաժիններ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 371
«Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»

3710 «Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով»- այս հաշիվը նախատեսված է հաշվարկված շահութահարկի գծով ապահովագրական ընկերության պարտավորությունների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հաշվարկված շահութահարկի գումարի չափով՝

Դտ -համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3710 «Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով»:

Հաշիվը դեբետագրվում է շահութահարկի գծով պարտավորությունները դուրս գրելիս՝ թղթակցելով

Դտ-3710 «Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով»

Կտ- 1720 «Կանխավճարներ, գերավճարներ շահութահարկի գծով»:

3711 «Կրեդիտորական պարտքեր ավելացված արժեքի հարկի գծով»- այս հաշիվը նախատեսված է հաշվարկված ավելացված արժեքի հարկի գծով ապահովագրական ընկերության պարտավորության հաշվառման համար: «Կրեդիտորներ ավելացված արժեքի հարկի գծով» հաշիվը թղթակցում է այն ակտիվային հաշիվների հետ, որոնց գծով հաշվարկվել է հարկը:

Հաշիվը դեբետագրվում է ավելացված արժեքի հարկի գծով պարտավորությունները դուրս գրելիս՝ թղթակցելով 1721 «Կանխավճարներ, գերավճարներ ավելացված արժեքի հարկի գծով» հաշվի հետ՝

Դտ- 3711 «Կրեդիտորական պարտքեր ավելացված արժեքի հարկի գծով»

Կտ- 1721 «Կանխավճարներ, գերավճարներ ավելացված արժեքի հարկի գծով»:

3712 «Կրեդիտորական պարտքեր այլ հարկերի և տուրքերի գծով»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից բյուջե վճարվելիք այլ հարկերի, տուրքերի, ինչպես նաև ապահովագրական ընկերության՝ որպես հարկային գործակալ, իր հաճախորդներին վճարված եկամուտներից պահված առանձին հարկատեսակների հաշվառման համար:

Եկամտահարկի գծով ձևակերպվում է՝

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3712 «Կրեդիտորական պարտքեր այլ հարկերի և տուրքերի գծով»:

3713 «Կրեդիտորական պարտքեր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության աշխատողների աշխատավարձից և ապահովագրական ընկերության միջոցներից պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով վճարվելիք գումարների հաշվառման համար:

Վճարվելիք գումարի չափով տրվում է հետևյալ հաշվապահական ձևակերպումը՝

Դտ- 7403 «Հատկացումներ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»

Կտ- 3713:

Պարտավորությունները մարելիս՝

Դտ- 3713

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 372
«Ներքին և արտաքին կրեդիտորական պարտքեր»

3720 «Աշխատակիցներին վճարվելիք աշխատավարձ և այլ վճարներ»- հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության աշխատողներին վճարվելիք աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարների հաշվառման համար:

Վճարվելիք աշխատավարձի կամ դրան հավասարեցված այլ վճարների գումարի չափով կատարվում է հետևյալ ձևակերպումը՝

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3720:

Վճարում կատարելիս՝

Դտ-3720

Կտ-Դրամական միջոցներ:

3721 «Այլ ներքին կրեդիտորական պարտքեր»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության աշխատողների նկատմամբ այլ պարտավորությունների հաշվառման համար:

3722 «Այլ արտաքին կրեդիտորական պարտքեր»- այս հաշիվը նախատեսված է ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց վճարվելիք գումարների հաշվառման համար:

3723 «Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով»- հաշիվն օգտագործվում է նոր ստեղծվող ապահովագրական ընկերության կանոնադրական կապիտալի ձևավորման և գործող ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալի համալրման նպատակով՝ մինչև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով կանոնադրական կապիտալի գրանցումը, որից հետո այս հաշիվը փակվում է, իսկ դրանում հաշվառված միջոցներն օգտագործվում են ապահովագրական ընկերության հայեցողությամբ:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանոնադրական կապիտալի ձևավորման և համալրման դեպքում՝

Դտ- հաշիվներ բանկերում

Կտ- 3723:

Կանոնադրական կապիտալի ձևավորումից կամ համալրումից հետո այս հաշիվը փակվում է:

3724 «Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակին կատարվող վճարումներ» - այս հաշիվը նախատեսված է Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակին կատարվող վճարումների գծով կրեդիտորական պարտքերի արտացոլման համար: Կրեդիտորական պարտքի ձևավորման ժամանակ տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ- 3724

Վճարում կատարելիս՝

Դտ- 3724

Կտ-դրամական միջոցներ:

3725 «Ավտոապահովագրողների բյուրոյին կատարվելիք վճարումներ»- այս հաշիվը նախատեսված է Ավտոապահովագրողների բյուրոյին կատարվելիք վճարումների գծով կրեդիտորական պարտքերի արտացոլման համար: Կրեդիտորական պարտքի ձևավորման ժամանակ տրվում են հետևյալ ձևակերպումները.

Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,

Կտ-3725

Վճարում կատարելիս՝

Դտ- 3725

Կտ- Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 373
«Ընթացիկ պարտավորություններ հետաձգված հարկերի գծով»

3730 «Ընթացիկ պարտավորություններ հետաձգված հարկերի գծով»- այս հաշիվը նախատեսված է հաշվարկված հարկերի գծով ընթացիկ պարտավորությունների հաշվառման համար, որոնց վճարման ժամկետը հետաձգվել է մինչև դրանց հետ կապված իրացումից հասույթի ստացումը:
Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում են հետաձգված հարկերի գծով առաջացած ընթացիկ պարտավորությունների գումարները, իսկ դեբետում՝ դրանց մարման գումարը:
Շահութահարկի գումարն արտացոլելիս.
Դտ- համապատասխան ծախսային հաշիվ,
Կտ-3730:

Ենթաբաժին 374
«Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ»

3740 «Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ»- այս հաշիվը նախատեսված է եկամուտներին վերաբերող շնորհների հաշվառման համար: Եկամուտներին վերաբերող շնորհների հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 20 ստանդարտում:
Եկամուտներին վերաբերող շնորհները ստանալիս.
Դտ- համապատասխան ակտիվային հաշիվներ
Կտ- 3740:
Եկամուտներին վերաբերող շնորհների վերագրումը եկամուտներին.
Դտ-3740
Կտ-համապատասխան եկամտային հաշիվ:

Ենթաբաժին 375
«Պահուստներ»

3750 «Անբարենպաստ պայմանագրերի գծով ընթացիկ պահուստներ»- այս հաշիվը նախատեսված է այն պահուստների հաշվառման համար, որոնք կապված են ընկերության կողմից կնքված անբարենպաստ պայմանագրերի հետ, մասնավորապես, այդ պայմանագրերով նախատեսված պարտավորությունները կատարելու անխուսափելի ծախսումները գերազանցում են այդ պայմանագրերից

ակնկալվող ստացվելիք օգուտները: Նմանատիպ պայմանագրերի հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 37-ի:
Պահուստների ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է.
Դտ-համապատասխան ծախսային հաշիվ,
Կտ-3750:

Ենթաբաժին 376
«Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրության գծով, ինչպես նաև ապագա ժամանակաշրջանի այլ եկամուտների հաշվառման համար: Հաշիվները պասիվային են, կրեդիտում արտացոլվում են ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները՝ թղթակցելով դրամական միջոցների հաշիվների հետ, իսկ դեբետում՝ ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտների ճանաչումը որպես եկամուտ՝ թղթակցելով համապատասխան եկամտային հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 377
«Այլ ընթացիկ պարտավորություններ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ստացված կանխավճարների, գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների, վճարվելիք տույժերի, տուգանքների և այլ ընթացիկ այն պարտավորությունների հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն: Հաշիվները պասիվային են, կրեդիտում արտացոլվում է պարտավորությունների աճը, իսկ դեբետում՝ դրանց մարումը:

ԴԱՍ 4. Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ

ԲԱԺԻՆ 40
«Ստացված ոչ ընթացիկ փոխառություններ և վարկեր»

Այս բաժինը ներառում է 400 «Բանկերից ստացված ոչ ընթացիկ վարկեր», 401 «Ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններից ներգրավված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 402 «Ներդրումային ընկերություններից ներգրավված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 403 «Վարկային կազմակերպություններից ստացված ոչ ընթացիկ վարկեր և ներգրավված ոչ ընթացիկ փոխառություններ», 404 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ոչ ընթացիկ փոխառություններ և ստացված ոչ ընթացիկ վարկեր», 405 «Այլ անձանցից ներգրավված ոչ ընթացիկ փոխառություններ»:

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ Բաժին 32-ում ներառված հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 41
«Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ ՀՀ կառավարության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամի նկատմամբ»

Այս բաժնի հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 33 բաժնի հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 42
«Ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված ոչ ընթացիկ արժեթղթեր»

Այս բաժնի հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 35 բաժնի հաշիվների հաշվառումը:

ԲԱԺԻՆ 43
«Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ»

Այս բաժնում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները. 430 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ», 431 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չկրած ֆինանսական ծախսեր», 432 «Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ», 433 «Հետաձգված հարկային պարտավորություններ», 434 «Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ»:

Ենթաբաժին 430
«Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք համախառն գումարների հաշվառման համար: Հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում: Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում են ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք համախառն գումարները, իսկ դեբետում՝ դրանց մարումը, դուրսգրումը:

Ենթաբաժին 432
«Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ»

4320 «Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ»- Այս հաշիվը նախատեսված է որպես շնորհ ստացված ոչ ընթացիկ ակտիվների, ինչպես նաև դրանց գնման, կառուցման կամ այլ կերպ ձեռքբերման նպատակով ստացված ակտիվների հաշվառման համար: Ակտիվներին վերաբերող շնորհների հաշվապահական հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 20 «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում ստանդարտում»:
Շնորհների ստացման դեպքում ձևակերպվում է.
Դտ-Ակտիվներ
Կտ 4320:
Շնորհների վերադարձում դեռևս չմարված մնացորդի հաշվին.
Դտ-4320
Կտ-Ակտիվներ:

Ենթաբաժին 433
«Հետաձգված հարկային պարտավորություններ»

4330 «Հետաձգված հարկային պարտավորություններ»- այս հաշիվը նախատեսված է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային պարտավորությունների հաշվառման համար: Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում արտացոլվում են շահութահարկի գծով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գումարները, իսկ դեբետում՝ դրանց մարումները:

Ենթաբաժին 434
«Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության այլ ոչ ընթացիկ պարտավորությունների հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն: Հաշիվը պասիվային է, կրեդիտում

արտացոլվում է այդ պարտավորությունների աճը, իսկ դեբետում՝ դրանց մարումը, դուրսգրումը:

ԴԱՍ 5. ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

ԲԱԺԻՆ 50
«Փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 500 «Կանոնադրական կապիտալ», 501 «Չվճարված կապիտալ», 502 «Հետգնված կապիտալ»:

Ենթաբաժին 500
«Կանոնադրական կապիտալ»

5001 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-անվանական արժեք»- հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքով: Հաշիվը կրեդիտագրվում է արտոնյալ բաժնետոմսերի (այդ թվում՝ նաև լրացուցիչ) թողարկման դեպքում:

5002 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-էմիսիոն եկամուտ»- այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից արտոնյալ բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը:

5003 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-զեղչ»- այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից արտոնյալ բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած բացասական տարբերությունը:

5004 «Սովորական բաժնետոմսեր-անվանական արժեք»- հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված սովորական բաժնետոմսերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքով: Հաշիվը կրեդիտագրվում է սովորական բաժնետոմսերի (այդ թվում նաև՝ լրացուցիչ) թողարկման դեպքում:

5005 «Սովորական բաժնետոմսեր-էմիսիոն եկամուտ»- այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը:

5006 «Սովորական բաժնետոմսեր-զեղչ»- այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած բացասական տարբերությունը:

5007 «Բաժնեմասեր»- այս հաշիվում հաշվառվում է ՍՊԸ ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալի միջոցների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 501
«Չվճարված կապիտալ»

501 «Չվճարված կապիտալ»- ենթաբաժինը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության չվճարված կապիտալի առկայության և շարժի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Հաշիվներն ակտիվապասիվային են, կարգավորող: Այս ենթաբաժինը բաղկացած է 5010 «Թողարկված և չտեղաբաշխված կապիտալ» և 5011 «Տեղաբաշխված և չվճարված կապիտալ» հաշիվներից: Հաշիվների դեբետում արտացոլվում են բաժնետիրական ընկերությունների կողմից թողարկված, բայց չտեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, ինչպես նաև մասնակիցների (հիմնադիրների) պարտքը ապահովագրական ընկերությունների կապիտալում ներդրումների գծով, իսկ կրեդիտում՝ այդ պարտքի մարումը, չմարված պարտքերի կամ թողարկված, բայց չտեղաբաշխված բաժնետոմսերի հաշվին կապիտալի նվազեցումը:

Ենթաբաժին 502
«Հետգնված կապիտալ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ընկերության կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսերի հաշվառման համար: Հաշիվներն ակտիվապասիվային են. դեբետում արտացոլվում է մասնակիցներից հետ գնված բաժնետոմսերի արժեքը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց մարումը և վերավաճառքը:

ԲԱԺԻՆ 51
«Պահուստներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինը. 510 «Գլխավոր պահուստ»: Բաժնում հաշվառվող ակտիվների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է ստորև ներկայացված սկզբունքների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ ՀՀՄՄՍ-ներով:

Ենթաբաժին 510
«Գլխավոր պահուստ»

5100 «Գլխավոր պահուստ»- այս հաշվում հաշվառվում է այն պահուստը, որն ստեղծվում է ապահովագրական ընկերության շահույթից՝ չնախատեսված ծախսերի փոխհատուցման նպատակով: Պահուստն օգտագործվում է համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի և ապահովագրական ընկերության կանոնադրությամբ սահմանված կարգերի:

Գլխավոր պահուստին կատարվող հատկացումների գումարներով.
Դտ-5301 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ կամ վնաս»
Կտ-5100 «Գլխավոր պահուստ»:

Վնասների ծածկման նպատակով պահուստային կապիտալի օգտագործում.
Դտ-5100 «Գլխավոր պահուստ»
Կտ-5301 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ կամ վնաս»:

Շահաբաժինների վճարման նպատակով պահուստային կապիտալի օգտագործում.
Դտ- 5100 «Գլխավոր պահուստ»
Կտ- 370 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ:

Կանոնադրական կապիտալի ավելացման նպատակով պահուստային կապիտալի օգտագործում.
Դտ-5100 «Գլխավոր պահուստ»
Կտ-500 «Կանոնադրական կապիտալ» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվներ:

ԲԱԺԻՆ 52
«Միջանկյալ շահաբաժիններ»

Այս բաժինը ներառում է 520 «Միջանկյալ շահաբաժիններ» ենթաբաժինը:

5200 «Միջանկյալ շահաբաժիններ»- այս հաշվի դեբետում արտացոլվում է հայտարարված միջանկյալ շահաբաժինների գումարը, իսկ կրեդիտում՝ հաշվետու տարվա արդյունքներով հայտարարված շահաբաժինների մարումը միջանկյալ շահաբաժինների հաշվին:

ԲԱԺԻՆ 53
«Չբաշխված շահույթ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 530 «Չբաշխված շահույթ» և 531 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթի ճշգրտում»:

5300 «Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ կամ վնաս»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերությունների ընթացիկ տարվա գործունեության ֆինանսական արդյունքի (շահույթի կամ վնասի) վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Յուրաքանչյուր նոր ֆինանսական տարվա սկզբին այս հաշվի մնացորդը (նախորդ տարվա զուտ շահույթը/զուտ վնասը) տեղափոխվում է 5301 «Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ կամ վնաս» հաշվին:

5301 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ կամ վնաս»- այս հաշվում հաշվառվում է նախորդ ֆինանսական տարիների զուտ շահույթը կամ

վնասը, որը մնացել է գլխավոր պահուստին հատկացումներ կատարելուց և շահաբաժինները վճարելուց հետո:

Ենթաբաժին 531
«Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթի ճշգրտում»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող գործառնությունների գծով հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքում առաջացած ճշգրտումների վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար (եթե ապահովագրական ընկերությունն ընտրել է այնպիսի քաղաքականություն, ըստ որի՝ էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքները ճշգրտում են չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդը): Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքների ճշգրտման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 8 «Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ կամ վնաս, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ» ստանդարտում:

ԴԱՍ 5.1 ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿԱՄՈՒՏ

ԲԱԺԻՆ 54 «Այլ համապարփակ եկամուտ»

Այս բաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությունների այլ համապարփակ եկամուտը հաշվառելու համար:

5400 «Հիմնական միջոցների վերագնահատումից փոփոխություններ»- այս հաշվում հաշվառվում է հիմնական միջոցների պարբերաբար վերագնահատումից առաջացած չիրացված շահույթը՝ հաշվեկշռային արժեքը գերազանցող գումարի չափով: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, ընդ որում, որևէ հիմնական միջոցի որևէ տեսակի վերագնահատման դեպքում վերագնահատվում են տվյալ դասի բոլոր հիմնական միջոցները: Վերագնահատումը կատարվում է ապահովագրական ընկերությունների կողմից և հաստատվում անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքում հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի նվազումը դեբետագրվում է համապատասխան ծախսային հաշվին: Եթե նախկինում այդ հիմնական միջոցը վերագնահատվել է, և արդյունքը կրեդիտագրվել է 5400 «Հիմնական միջոցների վերագնահատումից

փոփոխություններ» հաշվին, ապա նվազման գումարը դուրս է գրվում այդ հաշվից: Վերագնահատումից հետո ամորտիզացիոն ծախսերը եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում ավելի մեծ լինելու դեպքում ամորտիզացիոն ծախսերի ավելացած գումարը դեբետագրվում է այս հաշվից: Հիմնական միջոցների իրացման դեպքում այս հաշվի մնացորդները ճանաչվում են որպես իրացված եկամուտ՝ թղթակցելով 683 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվների հետ:

5401«Ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից փոփոխություններ»- այս հաշվում հաշվառվում է ապահովագրական ընկերության ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման արդյունքը: Վերագնահատման հաշվառումը ներկայացված է ՀՀՄՍ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ» ստանդարտում:

5402«Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերաչափումից առաջացող օգուտներ և վնասներ»- այս հաշվում հաշվառվում է վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների՝ իրական արժեքով վերաչափումից առաջացող օգուտները և վնասները: Այս հաշվի մնացորդը ճանաչվում է որպես իրացված եկամուտ կամ վնաս ակտիվների օտարման կամ վերադասակարգման դեպքում.

ա) դրական մնացորդի դեպքում հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ- 5402

Կտ- 683 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ,

բ) բացասական մնացորդի դեպքում հետևյալ ձևակերպմամբ.

Դտ- 763 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 5402:

5403 «Դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքների գծով օգուտների և վնասների արդյունավետ մաս»- այս հաշիվը նախատեսված է դրամական հոսքերի հեջավորման ածանցյալ գործիքներից վերագնահատման արդյունքները հաշվառելու համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

5404 «Օտարերկրյա ստորաբաժանման ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացող օգուտներ և վնասներ»- այս հաշվում հաշվառվում է ապահովագրական ընկերության և նրա օտարերկրյա միավոր հանդիսացող մասնաճյուղի հաշվեկշիռների կոնսոլիդացիայի ընթացքում արտարժույթի փոխանակման արդյունքում առաջացած չիրացված շահույթը կամ վնասը:

5405 «Սահմանված հատուցումների պլանների գծով ակտուարային օգուտներ և վնասներ»- այս հաշիվը նախատեսված է սահմանված հատուցումների պլանների գծով փորձի վրա հիմնված ճշգրտումները (նախկին ակտուարային ենթադրու-թյունների և փաստացի տեղի ունեցածների միջև տարբերությունների հետևանքները) և ակտուարային ենթադրություններում փոփոխությունների հետևանքները հաշվառելու համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 19-ի համաձայն:

ԴԱՍ 6. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 60
«Եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 600 «Եկամուտներ ուղղակի ապահովագրության գծով», 601 «Եկամուտներ համաապահովագրության գծով», 602 «Եկամուտներ վերաապահովագրության գծով», 603 «Եկամուտներ սուբրոգացիայի գծով առաջացած պահանջների գծով», 604 «Եկամուտներ ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի գծով», 605 «Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների գծով եկամուտներ», 606 «Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի ձևավորման գծով եկամուտներ», 607 «Եկամուտներ ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտների գծով», 609 «Այլ եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով»:

Ենթաբաժին 600
«Եկամուտներ ուղղակի ապահովագրության գծով»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ապահովագրողներից, համաապահովագրողներից վերաապահովագրողներից, ապահովագրական միջնորդներից ստացվելիք գումարների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է եկամուտների ավելացման դեպքում և դեբետագրվում է դրանց նվազման, ֆինանսական արդյունքներին վերագրման դեպքում:

6000 «Ուղղակի ապահովագրության գծով ապահովադիրներից ստացվելիք ապահովագրավճարների գծով եկամուտներ»- այս հաշիվը նախատեսված է ստացվելիք ապահովագրավճարների հաշվառման համար:

Հաշվեգրված ապահովագրավճարների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ-104 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ-6000

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում եկամուտները ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս.

Դտ-6000

Կտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ենթաբաժին 601
«Եկամուտներ համաապահովագրության գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են համաապահովագրության ստացվելիք ապահովագրավճարների և ստացվելիք հատուցումների գծով եկամուտների հաշվապահական հաշվառման համար:

Ստացվելիք ապահովագրավճարների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ 105 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ 6010

Ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս ձևակերպվում է.

Դտ 6010

Կտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ստացվելիք հատուցումների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ 105 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ 6011

Ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս ձևակերպվում է.

Դտ 6011

Կտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ենթաբաժին 602
«Եկամուտներ վերաապահովագրության գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են վերաապահովագրությամբ ընդունած ռիսկերի գծով ստացվելիք վերաապահովագրավճարների, վերաապահովագրության փոխանցված ռիսկերի գծով ստացվելիք պարգևավճարների և հատուցումների գծով եկամուտների հաշվառման համար:

Ստացվելիք վերաապահովագրավճարների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ- 106 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 6020

Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.

Դտ- 6020

Կտ- 530:

Ստացվելիք պարգևավճարների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ- 107 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ- 6021

Ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս ձևակերպվում է.

Դտ- 6021

Կտ- 530:

Ստացվելիք հատուցումների գումարով ձևակերպվում է.

Դտ 107 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ 6022
Ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս ձևակերպվում է.
Դտ 602
Կտ-530:

Ենթաբաժին 603
«Եկամուտներ սուբրոգացիայի գծով առաջացած պահանջների գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են սուբրոգացիայի գծով առաջացած պահանջների գծով եկամուտների հաշվառման համար:
Սուբրոգացիայի գծով առաջացած պահանջների գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-109 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-6030
Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-6030
Կտ-530:

Ենթաբաժին 604
«Եկամուտներ ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի դրական վերագնահատումից եկամուտների հաշվառման համար:
Դրական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-111 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-604:
Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-604
Կտ-530:

Ենթաբաժին 605
«Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների գծով եկամուտներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների դրական վերագնահատումից եկամուտների հաշվառման համար:

Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի, կամ նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների դրական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-112 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-605:
Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-605
Կտ-530:

Ենթաբաժին 606
«Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի ձևավորման գծով եկամուտներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի ձևավորման գծով եկամուտների հաշվառման համար:

Արտացոլման ենթակա եկամտի գումարի չափով ձևակերպվում է.
Դտ- 108 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ,
Կտ- 606 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:
Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ- 606 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ,
Կտ- 530:

Ենթաբաժին 609
«Այլ եկամուտներ ապահովագրության գործունեության գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական գործունեության գծով այլ եկամուտների հաշվառման համար:
Արտացոլման ենթակա եկամտի գումարի չափով ձևակերպվում է.
Դտ- համապատասխան ակտիվային հաշիվ,
Կտ- 609 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:
Եկամտի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-609 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-530:

ԲԱԺԻՆ 61-62
«Ֆինանսական ակտիվների գծով եկամուտներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 610 «Եկամուտներ ներդրված ավանդների գծով», 611 «Եկամուտներ այլ ներդրումներից», 612 «Եկամուտներ բանկերին տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 613 «Եկամուտներ ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններին տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 614 «Եկամուտներ ներդրումային ընկերություններին տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 615 «Եկամուտներ վարկային կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 616 «Եկամուտներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 617 «Եկամուտներ այլ անձանց տրամադրված փոխառություններից և ռեպո համաձայնագրերից», 618 «Եկամուտներ տույժերի և տուգանքների գծով» 619-620 «Եկամուտներ շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներից», 621 «Եկամուտներ վաճառքի համար մատչելի ընթացիկ արժեթղթերից», 622 «Եկամուտներ վաճառքի համար մատչելի ոչ ընթացիկ արժեթղթերից», 623 «Եկամուտներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ընթացիկ արժեթղթերից», 624 «Եկամուտներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ոչ ընթացիկ արժեթղթերից», 625 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից եկամուտներ», 626 «Դեբիտորական պարտքերի գծով եկամուտներ», 628 «Այլ ընթացիկ պահանջներից եկամուտներ այլ անձանց նկատմամբ», 629 «Այլ ոչ ընթացիկ պահանջներից եկամուտներ այլ անձանց նկատմամբ»:

Ենթաբաժին 610
«Եկամուտներ ներդրված ավանդների գծով»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերությունների կողմից բանկերում ներդրված ավանդների գծով ստացվելիք եկամուտների հաշվառման համար՝ հաշվարկված էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Այս ենթաբաժնի հաշիվները կրեդիտագրվում են եկամուտների ճանաչման ժամանակ՝ թղթակցելով համապատասխան ակտիվային հաշիվների հետ:

Այս բաժնի 611-624, 626 ենթաբաժինների հաշիվների հաշվառման սկզբունքները նույնն են, ինչ որ 610 ենթաբաժնի դեպքում է:

Ենթաբաժին 625
«Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից եկամուտներ»

6250 «Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ կամ վնաս»-այս հաշվում հաշվառվում է համատեղ վերահսկվող միավորների կողմից ստացված շահույթներում կամ վնասներում ընկերության ունեցած բաժնեմասը: Հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 31 ստանդարտի:

6251 «Ասոցացված կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից զուտ շահույթ կամ վնաս»-այս հաշվում հաշվառվում է ասոցացված կազմակերպությունների կողմից ստացված շահույթներում կամ վնասներում ընկերության ունեցած բաժնեմասը: Տես 240 ենթաբաժնի մեկնաբանությունը:

6252 «Դուստր ընկերություններում ներդրումներից զուտ շահույթ կամ վնաս»-այս հաշվում հաշվառվում է դուստր ընկերությունների կողմից ստացված շահույթներում կամ վնասներում ընկերությունների ունեցած բաժնեմասը: Տես 240 ենթաբաժնի մեկնաբանությունը:

Ենթաբաժին 628
«Այլ ընթացիկ պահանջներից եկամուտներ այլ անձանց նկատմամբ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվներում հաշվառվում են շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների, ինչպես նաև դուստր, ասոցացված ընկերությունների, համատեղ վերահսկվող միավորների նկատմամբ այլ ընթացիկ պահանջների գծով եկամուտները: Հաշիվները կրեդիտագրվում են պահանջների գծով եկամուտների ճանաչման ժամանակ՝ թղթակցելով 24 բաժնի հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 629
«Այլ ոչ ընթացիկ պահանջներից եկամուտներ այլ անձանց նկատմամբ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվներում հաշվառվում են դուստր, ասոցացված ընկերությունների, համատեղ վերահսկվող միավորների նկատմամբ այլ ոչ ընթացիկ պահանջների գծով եկամուտները: Հաշիվները կրեդիտագրվում են պահանջների գծով եկամուտների ճանաչման ժամանակ՝ թղթակցելով 24 բաժնի հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 63
«Կորուստների վերականգնումից (փոխհատուցումից) եկամուտներ»

Ենթաբաժին 630-631
«Կորուստների վերականգնումից եկամուտներ»

Այլ ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են 6300-6310 հաշիվներում նշված ակտիվների գծով կորուստների վերականգնումը, ինչպես նաև հաշվեկշռից դուրս գրված լինելու դեպքում՝ այդ ակտիվների կամ դրանց մի մասի փոխհատուցումից ստացված միջոցները հաշվառելու համար:

ԲԱԺԻՆ 64
«Եկամուտներ տեխնիկական պահուստների գծով»

Ենթաբաժին 640
«Եկամուտներ տեխնիկական պահուստների հակադարձումից»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են տեխնիկական պահուստների հակադարձումից եկամուտների հաշվառման համար:

6400 «Եկամուտներ չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստի հակադարձումից»- այս հաշվում հաշվառվում է չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստի հակադարձման գումարը:

Մասնավորապես չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը հակադարձելիս ձևակերպվում է.

Դտ-չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Կտ-6400:

6400 հաշվի մնացորդը եկամուտներին վերագրելիս ձևակերպվում է.

Դտ-6400

Կտ-530:

6401-6409 հաշիվների հաշվառման սկզբունքները նույնն են, ինչ որ 6400 հաշվինը:

ԲԱԺԻՆ 68
«Այլ եկամուտներ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 680 «Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման կորուստի

հակադարձումից եկամուտներ», 681 «Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների օտարումից (վաճառքից) և պարտավորությունների մարումներից եկամուտներ», 682 «Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից եկամուտներ», 683 «Եկամուտներ այլ համապարփակ եկամտի հակադարձումից», 689 «Այլ եկամուտներ»:

Ենթաբաժին 680
«Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման կորուստի հակադարձումից եկամուտներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գծով նախկինում ճանաչված արժեզրկման կորստի հակադարձումից (վերագնահատման կամ վաճառքի արդյունքում) եկամուտների հաշվառման համար:
Ենթաբաժնում արտացոլվող վերագնահատումից և արժեզրկման կորստի հակադարձումից եկամուտների հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 16-ի, ՀՀՄՍ 36-ի, ՀՀՄՍ 38-ի:

Ենթաբաժին 681
«Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների օտարումից (վաճառքից) և պարտավորությունների մարումներից եկամուտներ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության ընդհատվող գործունեությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքից և պարտավորությունների մարումից ստացվող եկամուտների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 35 ստանդարտի:

Ենթաբաժին 682
«Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից եկամուտներ»

6820 «Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից եկամուտներ»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից արտարժույթով ակտիվների՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի փոխարժեքով վերահաշվարկներից ստացված եկամուտները:

Ենթաբաժին 683
«Եկամուտներ այլ համապարփակ եկամտի հակադարձումից»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է այլ համապարփակ եկամտում կուտակված դրական վերագնահատումից օգուտները որպես իրացված եկամուտ ճանաչման

համար: Ենթաբաժնի հաշիվները կրեդիտագրվում են իրացված եկամտի չափով՝ դեբետագրելով այլ համապարփակ եկամտի համապատասխան հաշիվը:

Ենթաբաժին 689
«Այլ եկամուտներ»

6890 «Այլ եկամուտներ»- այս հաշիվը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության կողմից ստացված այն եկամուտների հաշվառման համար, որոնց համար նախատեսված չեն առանձին հաշիվներ: Հաշվառման սկզբունքը նույնն է, ինչ որ մյուս եկամտային հաշիվների հաշվառման դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 69
«Նախորդ ժամանակաշրջանի եկամուտներ»

Ենթաբաժին 690
«Նախորդ ժամանակաշրջանի եկամուտներ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող գործառնությունների գծով հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքում առաջացած՝ նախորդ տարիների եկամուտների վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար (եթե ընկերությունն ընտրել է այնպիսի քաղաքականություն, ըստ որի՝ էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքները ներառվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքներում): Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքների ճշգրտման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 8 «Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ կամ վնաս, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ» ստանդարտում:

ԴԱՍ 7. Ծախսեր

ԲԱԺԻՆ 70
«Ապահովագրության հետ կապված ծախսեր»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 700 «Ուղղակի ապահովագրության գծով ծախսեր», 701 «Համաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարների գծով ծախսեր», 702 «Վերաապահովագրությամբ ընդունած ռիսկերի գծով վճարվելիք գումարների գծով ծախսեր», 703 «Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով վճարվելիք և փոխանցվելիք գումարների գծով ծախսեր», 704 «Ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանց բաղադրիչների գծով կորուստներ», 705 «Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների գծով կորուստներ», 706 «Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի նվազեցման գծով ծախսեր», 707 «Ծախսեր ապագա ժամանակաշրջանի ծախսերի գծով», 709 «Վճարվելիք և փոխանցվելիք այլ գումարների գծով ծախսեր»:

Ենթաբաժին 700
«Ուղղակի ապահովագրության գծով ծախսեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովադիրներին վճարվելիք հատուցումների, հետ վերադարձվող ապահովագրավճարների, ապահովագրական միջնորդներին վճարվելիք գումարների և ապահովագրության հետ կապված վճարվելիք այլ գումարների ծախսերի հաշվառման հետ:
Վճարվելիք կամ փոխանցվելիք գումարի չափով ձևակերպվում է.
Դտ- 700
Կտ- 300:
Ծախսերը ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս ձևակերպվում է.
Դտ-530
Կտ-700:
Այս բաժնի 701-703 ենթաբաժինների հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 700 ենթաբաժնի հաշիվների դեպքում է:

Ենթաբաժին 704
«Ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանց բաղադրիչների գծով կորուստներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի բացասական վերագնահատումից կորուստների հաշվառման համար:

Ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի բացասական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-704
Կտ-305:
Կորստի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-530
Կտ-704:
Ապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի, ածանցյալ գործիքի բացասական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-704 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-305 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:
Ծախսի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-704:

Ենթաբաժին 705
«Իրական արժեքով վերաչափվող ապահովագրության և վերաապահովագրական պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների գծով կորուստներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի, նրանցում ներառված ածանցյալ գործիքների բացասական վերագնահատումից կորուստների հաշվառման համար:
Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերի բացասական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-705
Կտ-306:
Կորստի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-530
Կտ-705:
Ապահովագրության և վերաապահովագրության պայմանագրերում պարունակվող ավանդային բաղադրիչի, ածանցյալ գործիքի բացասական վերագնահատման գումարով ձևակերպվում է.
Դտ-705 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-306 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:
Ծախսի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-705:

Ենթաբաժին 706
«Տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի նվազեցման գծով ծախսեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ապահովագրական ընկերության տեխնիկական պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի նվազեցման գծով ծախսերի հաշվառման համար:
Նվազեցվող գումարի չափով ձևակերպվում է.
Դտ- 706 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ,
Կտ- 108 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:
Ծախսի վերագրումը ֆինանսական արդյունքներին.
Դտ-530 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ-706:

ԲԱԺԻՆ 71
«Տեխնիկական պահուստների ձևավորման հետ կապված ծախսեր»

Ենթաբաժին 710
«Տեխնիկական պահուստների ձևավորման հետ կապված ծախսեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են տեխնիկական պահուստների ձևավորման հետ կապված ծախսերի հաշվառման համար: Հաշիվները դեբետագրվում են պահուստների ձևավորման ժամանակ, կրեդիտագրվում են ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս:
Ձևավորվող պահուստի գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- 710
Կտ-360:
Պահուստի ձևավորման ծախսերը ֆինանսական արդյունքին վերագրելիս.
Դտ- 530
Կտ-710:

ԲԱԺԻՆ 72-73
«Ֆինանսական պարտավորությունների գծով ծախսեր»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 720 «Ծախսեր բանկերից ներգրավված վարկերի դիմաց», 721 «Ծախսեր ապահովագրական և վերաապահովագրական ընկերություններից ներգրավված փոխառությունների դիմաց», 722 «Ծախսեր ներդրումային ընկերություններից ներգրավված փոխառությունների դիմաց», 723 «Ծախսեր վարկային կազմակերպություններից

ներգրավված վարկերի, փոխառությունների դիմաց», 724 «Ծախսեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների, վարկերի դիմաց», 725 «Ծախսեր այլ անձանցից ներգրավված փոխառությունների դիմաց», 726 «Ծախսեր գանձապետարանից ստացված վարկերի դիմաց», 727 «Ծախսեր տույժերի և տուգանքների գծով», 728 «Ծախսեր ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով», 729 «Կորուստներ շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով», 730 «Կորուստներ առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորությունների գծով», 739 «Այլ ծախսեր»:
Այս բաժնի 720-726, 728 ենթաբաժինների հաշիվները նախատեսված են ֆինանսական պարտավորությունների գծով էֆեկտիվ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված ծախսերի հաշվառման համար, 727 ենթաբաժնում արտացոլվում են տույժերը և տուգանքները՝ հաշվեգրված գծային մեթոդով, 729, 730 ենթաբաժիններում արտացոլվում են նախատեսված են շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների,ածանցյալ գործիքների, ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերի, ինչպես նաև առևտրային նպատակներով պահվող այլ պարտավորությունների իրական արժեքի գծով կորուստների մեծության արտացոլման համար: Հաշիվները դեբետագրվում են ծախսերի առաջացման ժամանակ, կրեդիտագրվում՝ դրանք ֆինանսական արդյունքներին վերագրելիս:

ԲԱԺԻՆ 74
«Կառավարչական և հասարակական կապերի գծով ծախսեր»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 740 «Ծախսեր անձնակազմի գծով», 741 «Այլ կառավարչական ծախսեր», 742 «Հասարակական կապերի գծով ծախսեր», 743 «Հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսեր», 744 «Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր», 749 «Այլ ծախսեր»:

Ենթաբաժին 740
«Ծախսեր անձնակազմի գծով»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության անորոշ և որոշակի ժամկետով աշխատող աշխատակիցներին տրվող աշխատավարձի, պարգևատրումների և լրավճարների, արձակուրդների և ոչ աշխատանքային օրերի համար վճարումների, անձնակազմի ուսուցման և անձնակազմի սպասարկման այլ ծախսերը, ինչպես նաև սոցիալական ապահովագրության գծով հատկացումները: Այս ենթաբաժնի հաշիվները թղթակցում են դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի համապատասխան հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 741
«Այլ կառավարչական ծախսեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության կողմից շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության, շենքի, սարքավորումների ու փոխադրամիջոցների տեխնիկական սպասարկման և պահպանման, անվտանգության ապահովման, աուդիտի և այլ փոխհատուցվող հարկերի ու տուրքերի, վարկերի տրամադրման և վերադարձման, գործուղումների, գրասենյակային, ապահովագրության, կազմակերպչական (այսինքն՝ ընկերության կողմից կատարված այն ծախսերը, որոնք կատարվել են ընկերության գրանցման և կազմակերպման ընթացքում) և այլ կառավարչական ծախսերը: Այս ենթաբաժնի հաշիվները թղթակցում են դեբիտորների և կրեդիտորների համապատասխան հաշիվների կամ դրամական միջոցների հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 742
«Հասարակական կապերի գծով ծախսեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են գովազդի, հասարակական կապերի գծով վճարների և ընկերության ներկայացուցչության հետ կապված ծախսերը:

Ենթաբաժնի հաշիվները թղթակցում են ակտիվների և պարտավորությունների համապատասխան հաշիվների կամ դրամական միջոցների հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 743
«Հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսերը, ինչպես նաև ֆինանսական վարձակալության պայմանագրի համաձայն ընկերության տիրապետության տակ գտնվող հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսերը: Ենթաբաժնի հաշիվները դեբետագրվում են հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսերը հաշվեգրելիս՝ թղթակցելով 201 «Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվների հետ: Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսերը պետք է հիմնվեն այդ միջոցների օգտակար տևողության վրա՝ հաշվի առնելով հաշվարկված մնացորդային արժեքը, եթե սեփականության իրավունքը պետք է փոխանցվի ընկերությանը վարձակալության ժամկետի ավարտից հետո: Եթե այդ իրավունքը հետ է վերադարձվում վարձատուին, ապա ամորտիզացիոն ծախսերը պետք է հիմնվեն վարձակալության

ժամանակաշրջանի վրա, եթե այն ավելի կարճ է, քան կապիտալիզացված ակտիվի հաշվարկված օգտակար տևողությունը: Կիրառվող ամորտիզացիոն մեթոդը պետք է համապատասխանի ընկերության կողմից ընդունված ամորտիզացիոն քաղաքականությանը:

Ենթաբաժին 744
«Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ծախսերը: Ենթաբաժնի հաշիվները դեբետագրվում են ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսերը հաշվեգրելիս՝ թղթակցելով 203 «Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա» ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվների հետ:

Ենթաբաժին 749
«Այլ ծախսեր»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են արժեթղթերի թողարկման գծով ծախսերի, տուգանքների, տույժերի գծով ծախսերի և նաև այն ծախսերի հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն:

ԲԱԺԻՆ 76
«Այլ ծախսեր»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները. 760 «Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գծով կորուստներ», 761 «Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների օտարման (վաճառքի) և պարտավորությունների մարման ծախսեր», 762 «Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից ծախսեր», 769 «Այլ ծախսեր»:

Ենթաբաժին 760
«Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գծով կորուստներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են հիմնական միջոցների, ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկումից և վաճառքից կորուստների հաշվառման համար, երբ վերջիններս չեն հակադարձում այլ համապարփակ եկամտում կուտակված օգուտը: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 16-ի, ՀՀՄՍ 38 և ՀՀՄՍ 36-ի համաձայն:

Ենթաբաժին 761
«Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների օտարման (վաճառքի) և պարտավորությունների մարման ծախսեր»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ապահովագրական ընկերության ընդհատվող գործունեությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքից և պարտավորությունների մարումից ծախսերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 35 ստանդարտի:

Ենթաբաժին 762
«Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից ծախսեր»

7620 «Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից ծախսեր»- այս հաշվում հաշվառվում են ապահովագրական ընկերության կողմից արտարժույթով ակտիվների՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի փոխարժեքով վերահաշվարկներից ստացված ծախսերը:

Ենթաբաժին 763
«Կորուստներ այլ համապարփակ եկամտի հակադարձումից»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է այլ համապարփակ եկամտում կուտակված բացասական վերագնահատումից կորուստները որպես իրացված եկամուտ ճանաչման համար: Ենթաբաժնի հաշիվները դեբետագրվում են իրացված կորստի չափով՝ կրեդիտագրելով այլ համապարփակ եկամտի համապատասխան հաշիվը:

ԲԱԺԻՆ 77
«Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ»

Ենթաբաժին 770-771
«Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվները նախատեսված են ավանդների, փոխառությունների, մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի, այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների և նրանց նկատմամբ այլ պահանջների հնարավոր կորուստների գծով պահուստներին կատարվող հատկացումների հաշվառման համար:

Հնարավոր կորուստների գումարով ձևակերպվում է.
Դտ- 770-771
Կտ- հնարավոր կորուստների պահուստների հաշիվներ:

ԲԱԺԻՆ 78
«Նախորդ ժամանակաշրջանի ծախսեր»

Ենթաբաժին 780
«Նախորդ ժամանակաշրջանի ծախսեր»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող գործառնությունների գծով հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքում առաջացած նախորդ տարիների ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար (եթե ընկերությունն ընտրել է այնպիսի քաղաքականություն, ըստ որի՝ էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքները ներառվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքներում): Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքների ճշգրտման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 8 «Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ կամ վնաս, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ» ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 79
«Շահութահարկի գծով ծախս»

Ենթաբաժին 791
«Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են շահութահարկի գծով ընթացիկ և հետաձգված ծախսերը (փոխհատուցումները): Շահութահարկի հաշվառումը նկարագրված է ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտում:

ԴԱՍ 8. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Ենթաբաժին 800
«Որպես գրավ պահվող ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության կողմից որպես գրավ պահվող ակտիվները: Այս հաշիվներից դրանք դուրս են գրվում, երբ գրավով ապահովված պարտավորությունները մարվում են, կամ գրավը իրացվում է:

Ենթաբաժին 801
«Գրավադրված ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ընկերության այն ակտիվները, որոնք տրամադրվել են որպես գրավ (ընդ որում՝ այստեղ չեն արտացոլվում ռեպո համաձայնագրով վաճառված ֆինանսական ակտիվները): Այս հաշիվներում հաշվառվող գումարները դուրս են գրվում դրանցով ապահովված պարտավորությունների մարման կամ դրանց նկատմամբ սեփականության իրավունքի կորստի դեպքում:

Ենթաբաժին 802
«Վարձակալություն»

Այս բաժնում հաշվառվում են ընկերությունների կողմից գործառնական վարձակալությամբ ստացված ակտիվները՝ վճարվելիք վարձավճարի գումարի չափով:

Ենթաբաժին 803
«Պայմանական ակտիվներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են փոխառությունների դիմաց ստացված երաշխավորությունները, երաշխիքները: Այստեղ հաշվառվող գումարները դուրս են գրվում երաշխավորությամբ, երաշխիքներով տրված փոխատվությունների մարման կամ երաշխավորությունների, երաշխիքների դիմաց վճարում ստանալիս:

Ենթաբաժին 804
«Պայմանական պարտավորություններ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են տրամադրված երաշխավորությունների գումարները: Այստեղ հաշվառվող գումարները դուրս են գրվում այն դեպքում, երբ

այն պարտավորությունները, որոնց համար տրված են այդ երաշխավորությունները, մարվել են, կամ երաշխավորությունների մարման դեպքում:

Ենթաբաժին 805
«Ապահովագրական գումարներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են կնքված ապահովագրական պայմանագրերով սահմանված ապահովագրական գումարները: Այս հաշիվներից գումարները դուրս են գրվում, ապահովագրական պայմանագրերի գործողության ժամկետի ավարտի, պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման և այն բոլոր դեպքերում, երբ դադարում է ապահովագրական պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունը:

Ենթաբաժին 806
«Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են կնքված ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերը՝ ըստ համապատասխան հաշիվների:

Ենթաբաժին 807
«Ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է ածանցյալ գործիքների պայմանագրային արժեքի հաշվառման համար: Արժութային ածանցյալների դեպքում արտարժութային միջոցների գրանցումը կատարվում է գործարքի կնքման օրը ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած հաշվարկային փոխարժեքով:

Ենթաբաժին 808
«Ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքներ»

Այս ենթաբաժնում հաշվառվում են ձեռք բերված ապահովագրական և վերաապահովագրական պայմանագրերում գործիքների հիմքում ընկած ակտիվները:

Ենթաբաժին 809
«Այլ արտահաշվեկշռային հոդվածներ»

Այս ենթաբաժնում արտացոլվում են այն հոդվածները, որոնց համար արտահաշվեկշռի առանձին հոդվածներ նախատեսված չեն: